

Sandviksvassdraget i går, i dag, i morgen

Skui Vel's Årsmøte 29.04.2025

Av
Terje Bøhler
Bærum Elveforum
www.baerumelv.no

... og følg oss gjerne på våre FB-sider «Bærum Elveforum»
«Opplevelser langs Isielva»: <https://tinyurl.com/yc2k7xpm>

Oppstarten

Opprettet i april 2006 på initiativ fra Bærums politikere (ordfører Odd Reinsfelt) etter et stort giftutslipp på Rud. All fisk i elva døde.

Reorganisert i 2015 som en idéell/frivillig organisasjon.

Elvevenner og elvegrupper

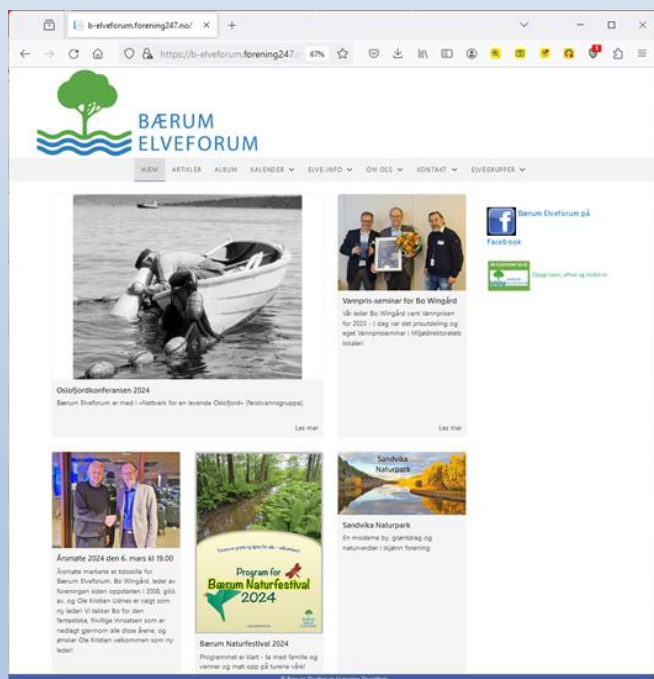
Bærum Elveforum har rundt 600 «elvevenner» (ikke-betalende medlemmer). I tillegg har vi mange elvegrupper som er sterkt knyttet til Bærum Elveforum. Disse driver frivillig arbeide av ulik karakter.

- Lysakervassdragets Venner
- Øverlandsvassdragets Venner
- Engervannets Venner
- Mølladammen Restaureringsprosjekt
- Skallumdammens Venner
- Jarmyras Venner
- Lommas Venner

Facebook og hjemmeside

Hjemmeside baerumelv.no

Facebook «Bærum Elveforum»

Klimaklok 2021

Bærum Elveforum ble tildelt Bærum kommunes klima- og miljøpris
«Klimaklok 2021»

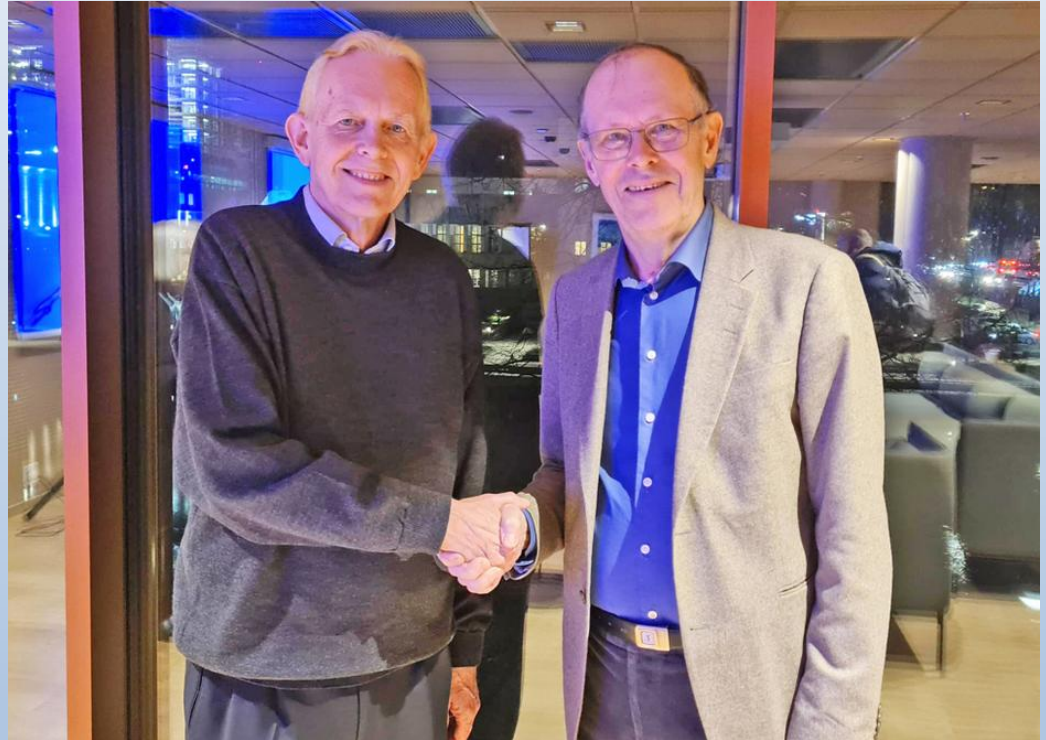

[Om Bærum Kommunes
Klima- og miljøpris 2021 \(link\)](#)

Lederskifte 2024

Årsmøte markerte et tidsskille for Bærum Elveforum. Bo Wingård, leder av foreningen siden oppstarten i 2008, gikk av, og Ole Kristian Udnes er valgt som ny leder! Vi takker Bo for den fantastiske, frivillige innsatsen som er nedlagt gjennom alle disse årene, og ønsker Ole Kristian velkommen som ny leder!

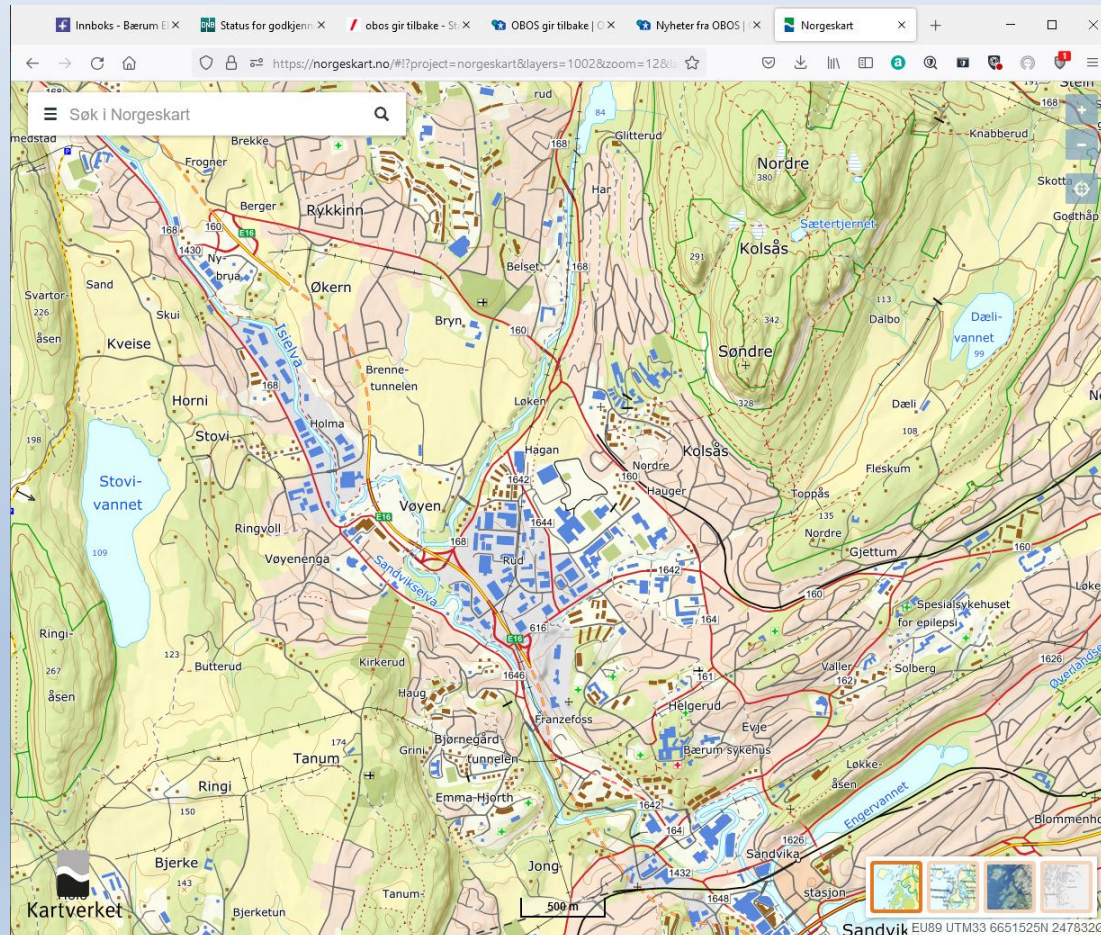

Arbeid og arbeidsform

- God kontakt med administrasjonen i Bærum kommune
 - IOV (Vannområde Indre Oslofjord Vest)
Peter Jørgen T. Haddeland (tidl. Ingvild Tandberg)
 - Vassdragsinspektør O. K. Johansen o.a. (SaFoVa)
 - Natur-avd.
- God kontakt med politikerne i Bærum kommune
 - Vi rapporterer til (informerer) KLIMU-utvalget
- Skriver høringsuttalelser (lokale, kommunale, regionale)
- Vaktbikkje
- Utadrettet virksomhet
 - Forummøter 2 ganger pr år
 - Bærum Naturfestival (www.naturfestival.no)
 - Elveryddinger og div andre prosjekter

Sandviksvassdraget

Med Sandviksvassdraget menes i denne presentasjonen Isielva og Sandvikselva.

Kulturhistorie - vadesteder

Minst fem vadesteder over Isielva er kjent. Det mest kjente er vadestedet ved Wøyen gård (Wøyen = Vadvin = «gården ved vadestedet»)

Kulturhistorie - vaskeplasser

Om sommeren kom bonden på Nedre Sand til Nybrua teinested med store trebutter nyvasket tøy som skulle skylles i elva.

Kulturhistorie - badehøler

Badehølene var samlingspunkt og mange lærte å svømme badehølene. Badingen tok slutt rundt 1950 pga forurensning.

Bading i
Kølabruhølen
ved Wøyen gård
(Vøyenenga)

Kulturhistorie - landbruk

Tidligere var det flere bebodde plasser innover i dagens naturreservat i Kjaglidalen: Søndre Kjaglia, Kjaglienga, Nordre Kjaglia, Mastekastet, Knappnæring...

Kulturhistorie - landbruk

Gårdene i Skuidalen lå gjerne ikke nede ved elven, men litt tilbaketrukket oppe i dalsidene.

Kulturhistorie - sagbruk

Bjørnum sag ble bygget i 1855, nedlagt i 1964.

Kulturhistorie - sagbruk

Bjørnum sag ble bygget i 1855, nedlagt i 1964.
Her: Bjørnum Sag demning

Kulturhistorie - sagbruk

Det var tømmerfløting i Isielva i over 100 år med demninger i Niskinnvann, Plassevann og Auretjernsdammen. I en godt koordinert operasjon åpnet man demningene samtidig så det rant ekstra mye vann, og tømmeret kunne fløtes nedover elva.

Tømmerfløting i Isielva.
Tømmervase.

Kulturhistorie - sagbruk

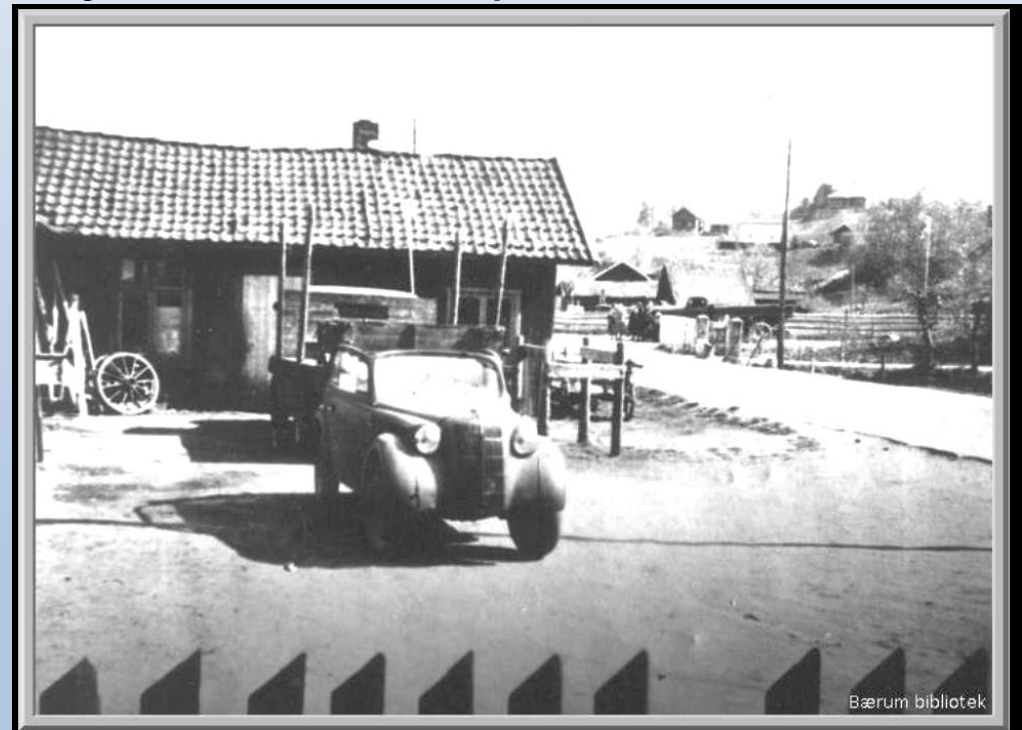
Tandbergsaga ved Nybrua. En dampdrevet sirkelsag

Kulturhistorie - smier

Mange smeder slo seg ned i Skuidalen etter at Bærums Verk la om produksjonen fra jernverk til støperi i 1874.

Skuiholmen Smie og
Hjulmakerverksted
Anno 1930

Skuiholmen smie og hjulmakerverksted. Bil foran bygning. (1930)
Bilde 2 av 29

Tittel Skuiholmen smie og hjulmakerverksted. Bil foran bygning.

Kulturhistorie – fiske I

Lange tradisjoner for fiske. Sjørørret, laks og ål. Gårdene og plassene langs elva hadde fiskerettigheter.

Kulturhistorie – fiske II

Oversikt over teinesteder langs Isielva og Sandvikselva.

Teinesteder, stryk og hølør
i Sandviksvassdraget

Harald Kolstad, Bo Wingård, Terje Bøhler

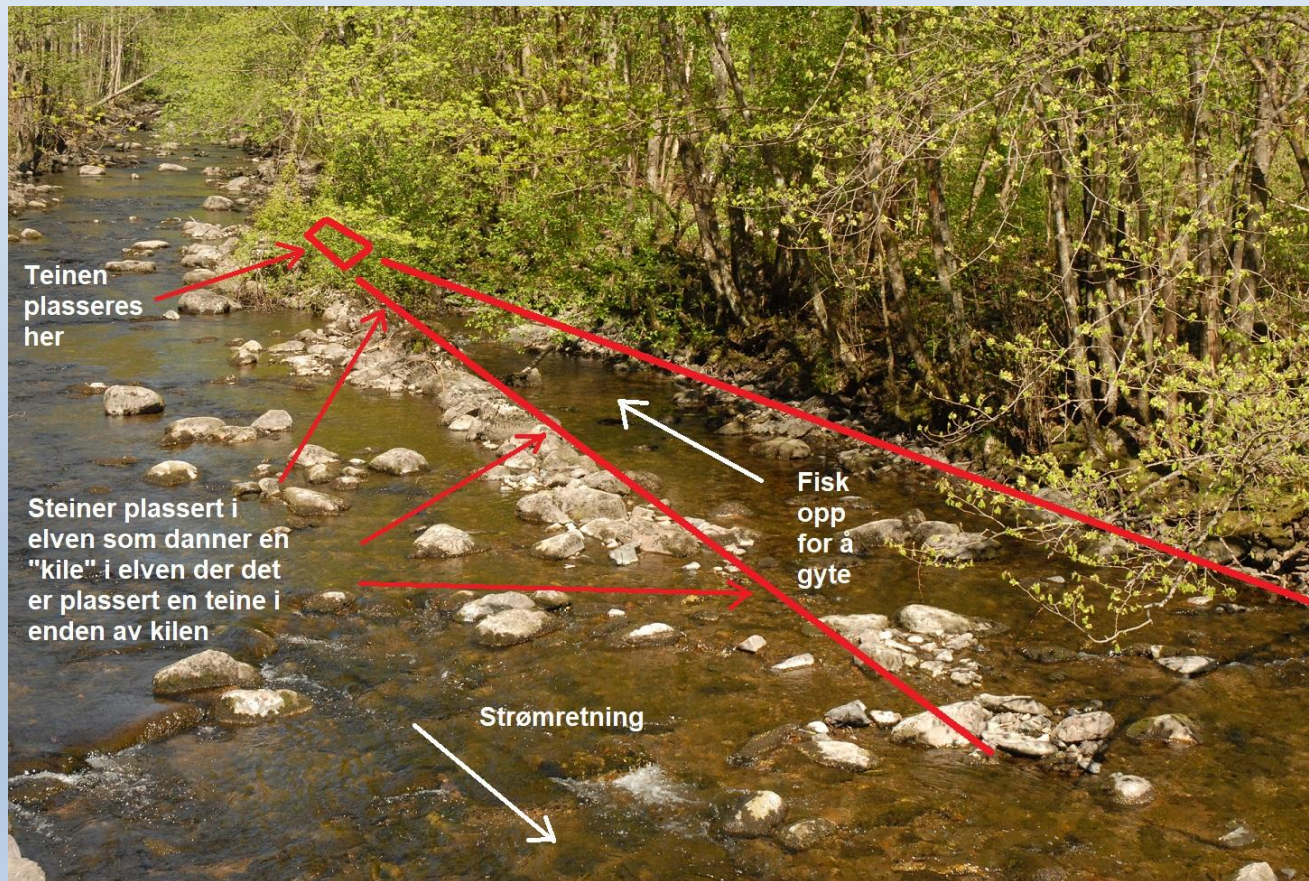

Link til heftet: «[Teinesteder, stryk og hølør i Sandviksvassdraget](#)»

Kulturhistorie – fiske III

Nybråten teinested

Kulturhistorie – fiske III

Hamang gård teinested

Kulturhistorie – fiske III

Hamang gård teinested

Kulturhistorie – fiske III

Jungshølen teinested

Kulturhistorie – fiske IV

På slutten av 1950-tallet startet elveforbygning og utretting av elveløpet for å hindre at elva ikke fløt over sine bredder ved flom. Bulldosere ble kjørt i elveløpet fra Årenga til Vøyenenga. Naturlige stryk og fiskehøler forsvant.

Industri – oppstarten

I 1860 ble Ringeriksveien fra Christiania-Sandvika-Skui/Isielva-Bjørnum-Sollihøgda åpnet. Det var en katalysator for næringsutviklingen mellom Vøyen og Skui

Ringeriksvegen ved Sølvhølen 1977

Industri – 1855

Bjørnum Sag og Høvleri åpner.

Restene etter sagbruket

Saghytta ved Nypefoss.
Bolig, spiseplass, hvilested
for sagbruksarbeiderne

Industri – 1870/1880-årene

Strand Sag og Høvleri ved Smedstad.

Anno 1969

Industri – 1880-årene

- Tyslandsstua skyss-stasjon.
Skyss-stasjon for Ringeriksbøndene.
Kong Oskar 2. drakk kaffe her på sine turer til Sundvollen.
Tyslandsstua er nå revet.

Industri - 1886

Bærums Meieri og Handelsforening åpnet av 65 lokale gårdbrukere. Laqt ned i 1949, men matbutikk fram til 2006.

Industri - 1889

Ringvoll Teglverk (1899-1958) ved Vøyenenga. 30 arbeidsplasser

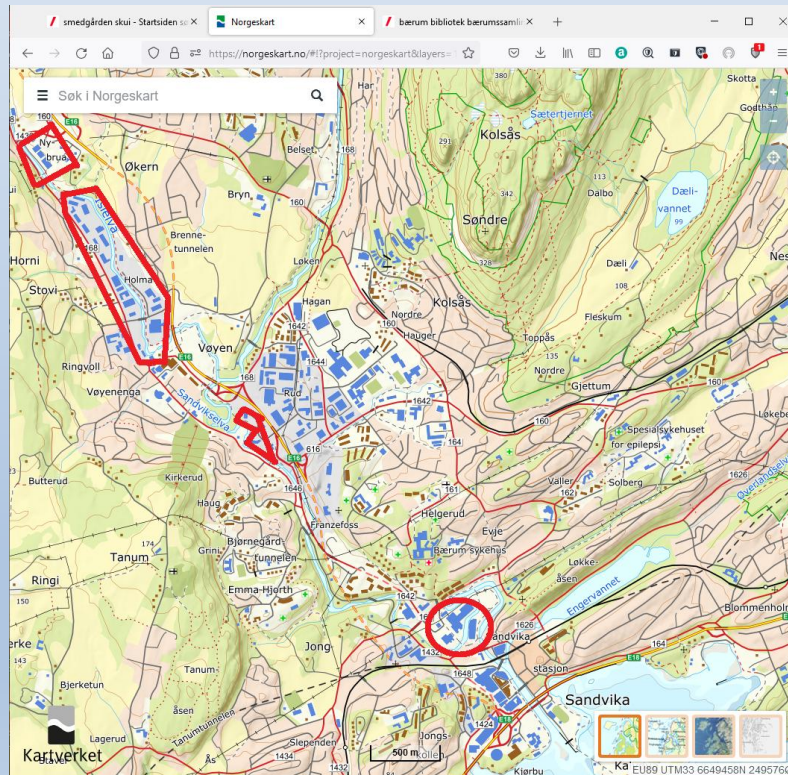
Industri - 1889

Ringvoll Teglverk (1899-1958) ved Vøyenenga. 30 arbeidsplasser

Industri – i dag

Dagens situasjon – mye tung industri langs vassdraget.
Ikke noe av dette må ligge ved vassdraget i dag.

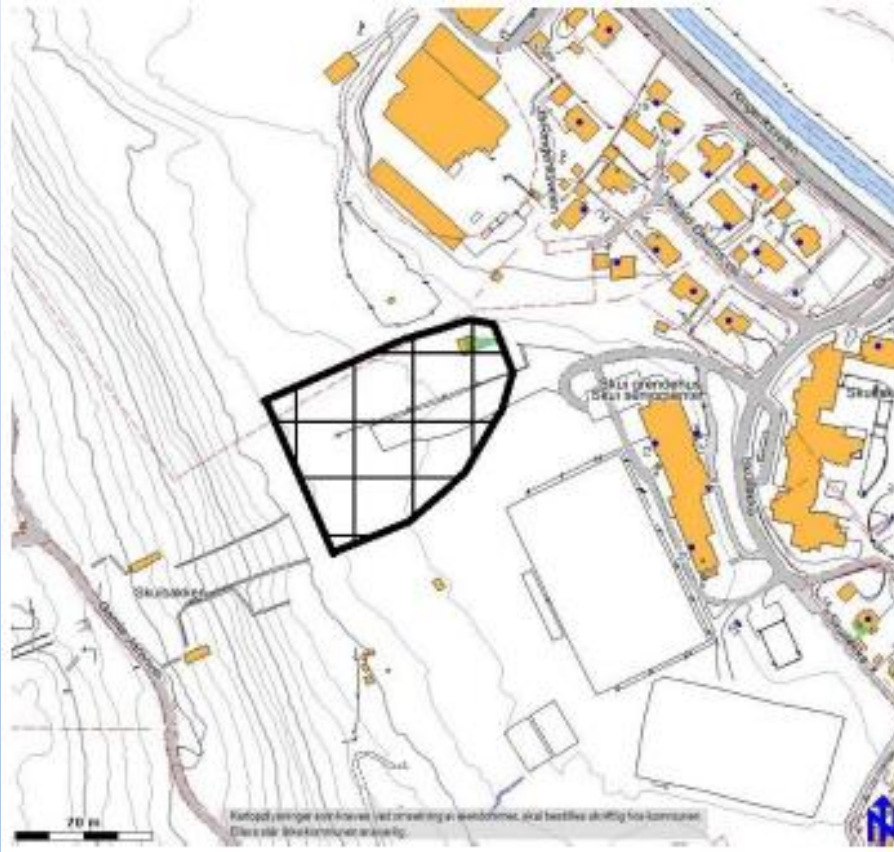

Elvemiljø - forverring

Blir gradvis forverret pga kloakk fra private husholdninger, avrenning fra industrivirksomheter, inngrep i elv og elvekanter, veibygging, flomvern, «bulldozing» av elvekant, de kommunale fyllingene ved Skuibakken og Isi-1 og Isi-2.

- Redusert vannkvalitet
- Dårligere elvemiljø

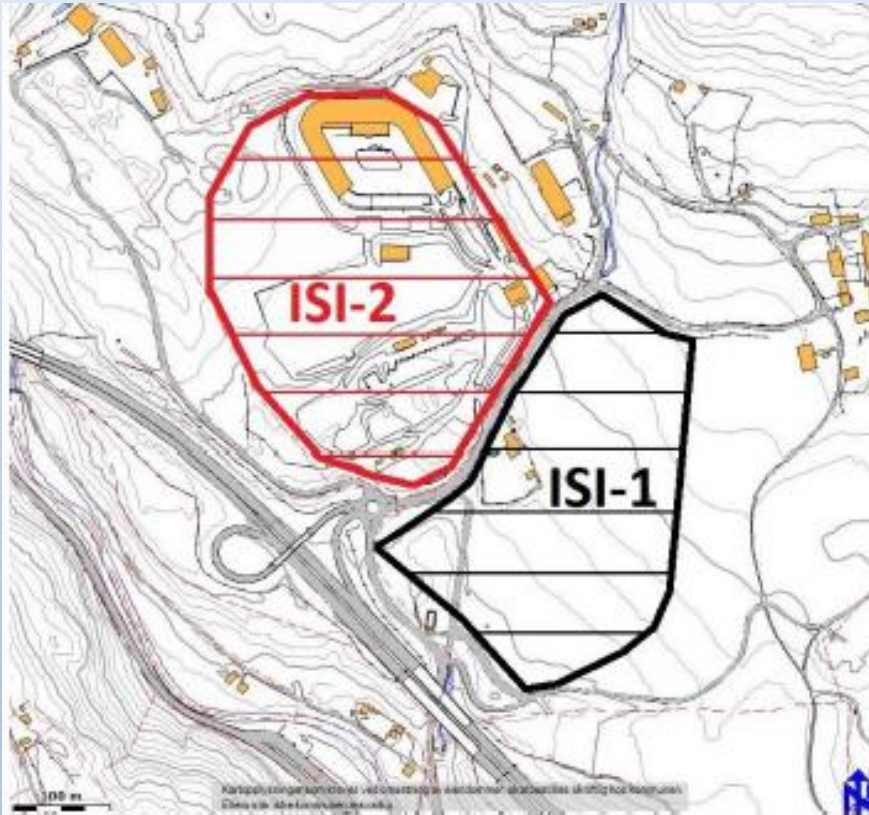
Elvemiljø Søppelfylling Skuibakken

Figur 2. Fyllingen ved sletta ved Skuibakken. Fyllingen var antagelig i bruk fra 1957 til rundt midten av 1960-tallet.

Elvemiljø

Søppelfylling Isi-1 og Isi-2

Figur 3. Fyllingene ved ISI.

ISI-1 var i bruk fra slutten av 1960-tallet til ca. 1972-1973.

ISI-2 startet da Isi-1 ble nedlagt rundt midten av 1970-tallet, og ble avsluttet som fylling i 2007.

I dag er det miljøstasjon her (ISI-2) med avfallssortering.

Elvemiljø – kantsoner (viktig i dag)

**Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon
må etableres (der slike ikke finnes).**

De elve- og bekkenære åkerarealene er i dag for viktige til at de skal jordbearbeides. Med avrenningsproblematikk (Oslofjorden), arealutbygging og fokus på (tap av) naturmangfold må arealene forbeholdes:

- **Absorpsjon av næringsstoffer (N/P) og hindring av jordpartikkelavrenning**
 - **Nærturområder** (kortreist, miljøvennlig, etablere smale stier - Vassdragsleder)
 - **Biologiske oaser** (ivaretagelse av naturmangfold, robuste økosystemer)
-
- **Liten kostnad for gårdbruker** (liten andel av produksjonsareal)
 - **Stor gevinst for naturmiljø**, nærfriluftsliv (Vassdragsleder), folkehelse og privat-/samfunnsøkonomi (reduserer flomskader)

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til vassdragsleden
ISIELVA

Punkt 1-4. Velkommen til Kjaglidalen. Foto Tefje Behler

- 1 **Nordre Kjaglia** – Trolig en gammel finneplass.
- 2 **Kjagtienga** – Var også antageligvis en gammel finneplass, i dag fritidseiendom.
- 3 **Søndre Kjaglia** – En gammel leilendingsplass.
- 4 **Kavlebrua** – Gammelt krysningspunkt med vadested og høl.
- 5 **Djupdalen og Kjaglidalen naturreservat** – Kjaglidalen er et fantastisk turområde.
- 6 **Bjørum sag og høvleri** – Bygget i 1855, nedlagt i 1964.
- 7 **Saghytta** – Bolig/spiseplass/hvilested for sagarbeiderne på Bjørum sag.
- 8 **Bjørumvædet** – Gammelt vadested der man kunne komme seg over elva.
- 9 **Husmannsplassen Stuteflauget** – Gammel husmannsplass med synlige rester i dag.
- 10 **Bjørumdalen** – Gamleleien gikk her og videre over Krogslogen til Hole og Ringerike.
- 11 **Nybråten teinestad** – Siste synlige teinestadedt langs Isielva.
- 12 **Småbruket Nybråten** – Et gammel arbeiderbruk, skilt ut fra Vestre Bjørum gård.
- 13 **Kloppabrua på Nybråten** – Gamlebrua stod til ca. 1975, og bruket på østsiden av elva er intakt.
- 14 **Bjørum skole** – «Småskolen» øst for elva og «storskolen» vest for elva.
- 15 **Sølvhølen** – Et «sølvskjerp» fra 1619, en sølvklar høl, og en husmannsplass med samme navn.
- 16 **Urselva** – Elva renner fra Svartvann, ned Risfjellkastet og ut i Isielva.
- 17 **Bjørumsbrua** – Rester av et gammelt brukar ses nedstrøms for brua.

Punktene 1-4 er beskrevet i turbrosjuren Opplevelser langs Isielva

Punkt 18. Smedstad kaffe anno 1977 med landhandleriet i bakgrunnen til venstre, og Bjørumsbrua bak kaffen. Foto Heide Børset, Bærum bibliotek, Bærumssamlingen

- 18 **Smedstad** – Tidligere et lokalt samlingssted bl.a. med kafé og landhandel.
- 19 **Gamle Jutulbanen** – Den gamle Jutulbanen brukes i dag til ulike sportsaktiviteter.
- 20 **Skui skole** – Skolen åpnet 1. august 1901, og etter mange ombygninger er det opprinnelige skolebygget fremdeles i bruk.
- 21 **Smedstua og smia** – Her ble det i år 1900 startet en smie som utviklet seg til 1930-40-årenes industri med smie, hjulmaker, blåkennslager og rørløgger.
- 22 **Tyslandsstua** – Området er av ukjente grunner i kart benevnt som Tyskland. Lokalbefolkningen bruker kun navnet Tysland.
- 23 **Smedhølen** – Hølen var et svært populært badested og fiskeplass.
- 24 **Den nye milesteinen** – Ny milestein viser to mil fra Oslo.
- 25 **Tyslandsvædet** – gammelt vadested for Oldtidsveien.

Punkt 15. Vakkert, men uilgjengelig tetter i Sølvhølen i Urselva, sett fra skjerve. Foto Odd Tore Saugerud

- 26 **Den gamle milesteinen** – Utenfor plassen Milesten, hvor huset til skomaker Lorentsen fortsatt står, stod den gamle milesteinen.
- 27 **Nybrua** – Her lå Økribrua fra 1890. Den ble erstattet i 1903, og fikk navnet Nybrua.
- 28 **Arenga/Kalveløkk** – I eldre tider var dette området et oppsamlingspunkt for husdyr.
- 29 **Bærum Meieri og Handelsforening** – Ble dannet av 65 lokale gårdbrukere, og åpnet lille julaften 1886.
- 30 **Engelandsvædet, England bru** – Vadestedet lå der England bru er i dag.
- 31 **Cataholen** – Hølen ble dannet da elva skiftet leie ved en storflom i 1951, og var et svært populært badested og fiskeplass.
- 32 **Første industrietablering** – Her kom første industrietablering på flomsletta til Isielva, rundt 1960.
- 33 **Ringvoll teglverk (1899-1958)** – Teglverket produserte murstein og drenerør, og hadde 30 mann i arbeid.
- 34 **Kalabrua (Vøyen bru)** – Brua er gammel og pusset opp. Den første brua er fra omkring 1800. Navnet er etter en kalabonni i nærheten, eller av trekullkjøringen.
- 35 **Flomstein** – Oppstrøms for brua står flomsteinen.
- 36 **Kalabruholen** – Hølen var et populært badested og fiskeplass for stangfiske.
- 37 **Vøyen teinestad** – Vøyen gård hadde ifølge tingboka rett til laksefiske fra 1674. Teinestedet er i dag borte.
- 38 **Østengen** – Det store jordet var tidligere beiteområde for dyr, og er i dag flomområde for elva.
- 39 **Vøyenvædet** – Dette er kanskje det eldste vædet i elva. Navnet Vøyen viser til ordet vadvin, som betyr «gården ved vadestedet», altså Vøyen gård.
- 40 **Elvemøtet, Skjeljan** – Her møtes Isielva og Lomma og blir til Sandvikselva.

Punkt 33. Ringvoll Teglverk var største arbeidsplass i Skjuldalen etter at Bærum verk ble stappet. Foto Fjellanger-Widén, Bærum bibliotek, Bærumssamlingen (fjellanger)

Vinterfugler kommer fra vinterkvarter allerede i slutten av mars, og hekker langs hele vassdraget. De aller fleste forlater elva i september-oktober. Foto Joostein Myre

MER INFO

Mer info er å lese i turbrosjuren Opplevelser langs Isielva. Fås på Bærumbibliotekene eller i digitalversjon fra QR-koden.

- 0 Stiplet linje betyr at nøyaktig plassering er ukjent
- turvei
- • • turist
- • • skole
- • • skole

Elvemiljø - nærturområder

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til
RINGVOLL Teglverk

ISIELVA

Ringvoll teglverk (1899–1958)

Ringvoll teglverk, med gårdsnummer/bruksnummer 63/4, ble bygget i 1899 av grunneier Martin E. Braaten og lå ca. 100 meter sørvest for dette informasjonsskiltet (se bilde). Allerede året etter hadde teglverket 22 mann i arbeid, og produserte 5 millioner murstein og noe takstein. I tillegg produserte de drenerør, og blåleiren ble hentet fra egen grunn. På det meste hadde teglverket 30 mann i arbeid, og Ringvoll Teglverk var da største arbeidsplass i Skuidalen.

Etter flere eierskifter og et par konkurser brant teglverket i 1931, men ble bygget opp igjen. Før andre verdenskrig (1940–1945) var det også sag og høvleri på Ringvoll. Taksteinproduksjonen sluttet omkring 1930, mens total driftstans først kom i 1958. På 1960-tallet ble vestre deler av eiendommen solgt og bebyggt med boliger.

Hele fabrikkområdet ble revet i 1976 og solgt til industri og forretningsbygg som står her i dag. I dag er hele Ringvoll bebygget, og gårdsbebyggelsen revet. Det er kun våningshuset på Ringvoll, veinavnet Teglverksveien og rester av brent tegl nede ved elvekanten i Isielva, som vitner om det gamle teglverket.

Kilder: Turbrosjyren Opplevelser langs Isielva (Bærum Elveforum, 2019). Arne Mohus (1996) *Husmannsplasser i Bærum*.

Se hvordan Isielva slynges seg gjennom flomsletter og vakre beltelandskaper ved Ringvoll Teglverk ved Vøyenenga. Bildet er fra 1950.

Fjellanger-Widerøe, Bærum bibliotek: Bærumssamlingen (fargelagt)

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til
GATAHØLEN

ISIELVA

Gatahølen

Før storflommen i 1951 lå den opprinnelige Gatahølen nærmere England bro, ca. 150 meter oppstrøms dette skiltet. Der oppe på østsiden av elva, lå tidligere husmannsplassen Gata som sannsynligvis har fått sitt navn etter fe-gata Økrigata som passerte (se kart). Dette var nok også opphavet til navnet Gatahølen som var ansett som en av de beste fiskeplassene i elva.

Der oppe ved Økrigata lå også vadestedet Englandsvadet. Der ble det etter hvert anlagt klopp og senere (1928) en enkel hengebro kun for folk, ikke fe (se skisse). Denne ble erstattet med dagens bro (rundt 1970).

Ordet «gata» er gammelt og kommer fra «gutu» og henspiller på ei «fe-gate» som var en vei med gjerder på begge sider. Her kunne både store og småfe drives gjennom innmarka for å komme til beiteområdene i utmarka. På vestsiden av Ringeriksveien var det også slike fegater. Veien Sandbakkene på Skui er en slik.

Etter storflommen i 1951 tok elva et nytt, mer østlig løp ved den daværende Gatahølen, og med det forsvant både en god fiskehøl og fin badeplass. Da ble dagens gatahøl dannet, i elvesvingen ca. 100 meter nedenfor den gamle.

Mange som bodde langs elva lærte å svømme i Gatahølen, både i den gamle og i den nye. De som er så heldige å kjenne til herligheten tar seg gjerne et bad her den dag i dag.

Elveløpet på slettelandet her har nok vært i flomforandring gjennom tusener av år. Storflommen i 1808 tok 40 da jord. Den flyttet elva mot øst til et midtre elveløp gjennom Økriholmen.

Derfor ble det på slutten av 1950-tallet startet elveforbygning og kanalisering (utretting) av elveløpet. Bulldosere ble kjørt i elveløpet fra Årenga (Nybrua) til Vøyenenga, så stryk og fiskehøler forsvant.

Kilder: Turbosjyren Opplevelser langs Isielva (Bærum Elveforum, 2019). Arne Mohus (1987) Stednavn i Bærum.

Ta deg gjerne en dukkert i Gatahølen en varm sommerdag. Foto Terje Bøhler

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til
KALVELØKKA

ISIELVA

Kalveløkka

Småbruket og husmannsplassen Kalveløkka, gnr. 66, bnr. 8 under Skui gård, er merket på kart fra 1825. I 1909 ble så Søndre Kalveløkka, gnr. 66, bnr. 57, skilt ut fra Sand gård. Disse plassene (naboer) lå på vestsiden av elva, rett nordvest for Økribrua (Nybrua). Det var tidligere en «kalveløkke» (en hamning) på vestsiden av elva rett nordafor der veien Sandsbakkene kommer ned mot elva.

Etter at Økribrua ble bygd i 1890 (ombygd og utvidet i 1903, da den fikk navnet Nybrua), var det fedrift på sletta rett nedenfor dette skiltet fram mot 1960-tallet. Hit ble det også drevet fe fra både Ringerike, Valdres og Hallingdal på vei mot hovedstaden for slakt. På slike plasser kunne lokale bønder kjøpe og selge fe. Også denne sletta fikk navnet «Kalveløkka». I Bærum hadde man mange slike kalveløkker. Navnet Kalveløkka forsvant med fedriften.

Mellom ca. 1910 til 1960 hadde Tandberg gård sag og saghytte her på kalveløkka på sørøstsiden av Nybrua. Tandbergsaga var en dampdrevet sirkelsag. Tandbergsaga ble av enkelte også kalt Liasaga, etter plassen Lia som lå rett nord for Nybrua.

På slutten av 1950-tallet startet elforebygning og kanalisering (utretting) av elveløpet for å hindre at elva ikke fløt over sine bredder ved flom. Bulldosere ble kjørt i elveløpet fra Nybrua til Vøyenenga så naturlige stryk og fiskehøler forsvant.

Ved Årenga, sør for denne kalveløkka var det, sommerstid fram til 1950-tallet, samlingssted for tatere.

Kilder: Marit Økern Jensen, Turbroziyren Opplevelser langs Isielva (Bærum Elveforum, 2019). Arne Mohus (1996) Husmannsplasser i Bærum.

«Sommerdag ved tjernet» malt av Anders Askevold (1876)

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til
SMEDHØLEN

ISIELVA

Smedhølen

Navnet kommer fra tidligere smeddrift på vestsiden av elva, der Smedgården ligger i dag. Det var Emil «smed» Hansen som i år 1900 bygde opp smie med våningshus her på «Holmen», som eiendommen het. Virksomheten utviklet seg fra en enkel bygdesmie med hestehovslaging til 1930-1950-årenes jernindustri med smie, hjulmaker, blikkenslager og rørlegger. Smia ble holdt i familien i 3 generasjoner og lagt ned i 1974. Det ble også bygd et omfattende flomverk som skulle sikre området for stadige skadeflommer fra Isielva.

Smia og Smedstua her var den siste i drift av mange smier som ble anlagt langs Isielvas øvre del av Skuidalen. Særlig etter at masovns- og jernframstillingen på Bærums Verk tok slutt i 1874. Samtidig som landbruket ble mer mekanisert dro smedene avsted for å søke lykke om egen virksomhet i nærområdet (langs elvene våre). De hadde høy rang som 1.-generasjon jernarbeidere som gårdene og landbruket var svært avhengig av.

11. april 1940 falt et av de første sivile ofre under invasjonen av Norge. Ungdommen og varselmannen Nils Lien fra Hønefoss ble skutt av den tyske framrykkingspatrolje ved Smedstua etter å ha løstnet varselskudd til lokal hjemmefront om at fienden var på vei opp dalen. Den tyske framrykkingen stoppet så litt opp, og Skui skole ble beskyttet hvor de trodde fienden holdt til.

Smedhølen, kulpen ved Smedstua, var et svært populært badested og fiskeplass. Mange som bodde langs elva lærte å svømme her. Lokalkjente tar seg fortsatt en dukkert i hølen.

På østsiden, få meter nedenfor Smedhølen, renner Dalsbekken ut i Isielva. «Dæsjbekken» er den lokale uttale som blir brukt. Ca. 50 meter oppstrøms i Dæsjbekken ligger en fin foss som er et skue ved flom. Ved bekken lå det tidligere kvernhuset til Frogner gård. Bekken var adskillig mer vannførende i tidligere tider før jorder og kulturlandskap ble arrondert og drenert opp mot Frognerhagan og Tandberg gård.

Kilder: Turbrosjyren Opplevelser langs Isielva (Bærum Elveforum, 2019). Arne Mohus (1987) Stedsnavn i Bærum.

Foto Terje Bohler

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Velkommen til
RINGVOLL Teglverk
ISIELVA

Ringvoll teglverk (1899–1958)

Ringvoll teglverk, med gårdsnummer/bruksnummer 63/4, ble bygget i 1899 av grunneier Martin E. Braaten og lå ca. 100 meter sørvest for dette informasjonsskiltet (se bilde). Allerede året etter hadde teglverket 22 mann i arbeid, og produserte 5 millioner murstein og noe takstein. I tillegg produserte de drenerør, og blåleiren ble hentet fra egen grunn. På det meste hadde teglverket 30 mann i arbeid, og Ringvoll Teglverk var da største arbeidsplass i Skuidalen.

Etter flere eierskifter og et par konkurser brant teglverket i 1931, men ble bygget opp igjen. Før andre verdenskrig (1940–1945) var det også sag og høvleri på Ringvoll. Taksteinproduksjonen sluttet omkring 1930, mens total driftsstans først kom i 1958. På 1960-tallet ble vestre deler av eiendommen solgt og bebygd med boliger.

Hele fabrikkområdet ble revet i 1976 og solgt til industri og forretningsbygg som står her i dag. I dag er hele Ringvoll bebygget, og gårdsbebyggelsen revet. Det er kun våningshuset på Ringvoll, veinavnet Teglverksveien og rester av brent tegl nede ved elvekanten i Isielva, som vitner om det gamle teglverket.

Kilder: Turbrosjyren Opplevelser langs Isielva (Bærum Elveforum, 2019). Arne Mohus (1996) Husmannsplasser i Bærum.

Se hvordan Isielva slynget seg gjennom flomsletter og vakre beltelandskaper ved Ringvoll Teglverk ved Vøyenenga. Bildet er fra 1950.

Fjellanger-Widerøe, Bærum bibliotek: Bærumssamlingen (fargelagt)

BÆRUM KOMMUNE

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Elvemiljø - nærturområder

Vassdragsleden Isielva

Elvemiljø biologiske «oaser»

Naturmangfoldet og
artsrikdommen bevares

Elvemiljø biologiske «oaser»

Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon vil

- Gi gode viltkorridorer og spredningsveier for dyr og planter.
- Bidra til stort naturmangfold da etablering av tilstrekkelig brede kantsoner vil gi:
 - gode forhold for pollinerende insekter
 - bedret mattilgang for vannlevende organismer
 - dyrelivet vil komme tilbake
 - økt mattilgang og skydd for fisk og annet liv i vannet
 - ...
- Gode økosystemer for vann- og landlevende organismer

Elvemiljø

Laks og sjøørretfiske

Isielva og Sandvikselva er i dag et av de viktigste reproduksjonsområdene for laks og sjøørret i indre og ytre Oslofjord.

Morten
Merkesdal

Elvemiljø

Laks og sjøørretfiske

Klekkeriet på Hamang er Norges eldste klekkeri (1857) som er i drift. I dag er Morten Merkesdal bestyrer på klekkeriet som har kapasitet til å klekke ut 500.000 fiskeegg hvert år!

Klekkeribestyrer Morten Merkesdal plukker forsiktig ut døde egg. De er lyse/hvite og blir fort soppinfiserte. Fjernes de ikke umiddelbart vil dødeligheten øke blant de øvrige levende eggene.

Klekkeriet på Hamang har vært i kontinuerlig drift fra 1857.

Elvemiljø

Oljeutslipp fra Statnett 16/3-2025

Saksdokumentasjon – Bærum kommune (sak 2025/5766):

https://innsynpluss.onacos.no/baerum/postliste/#/details/a-9b0d213e_fe0c_4011_8cf4_2ad0b339c8b5-2020140570!ThrYaK

Elvemiljø

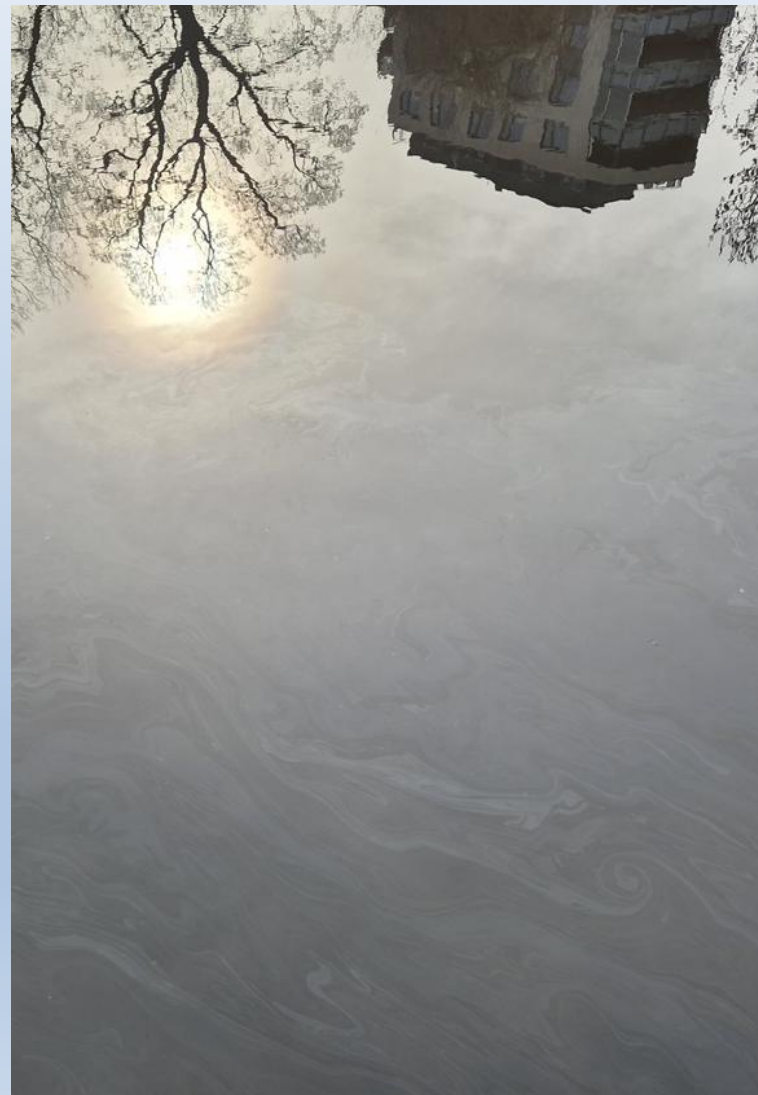
Oljeutslipp fra Statnett

18.03 Kystverket fatter med dette vedtak hvor Statnett pålegges å, uten hinder av taushetsplikt, fremlegge opplysninger om følgende forhold:

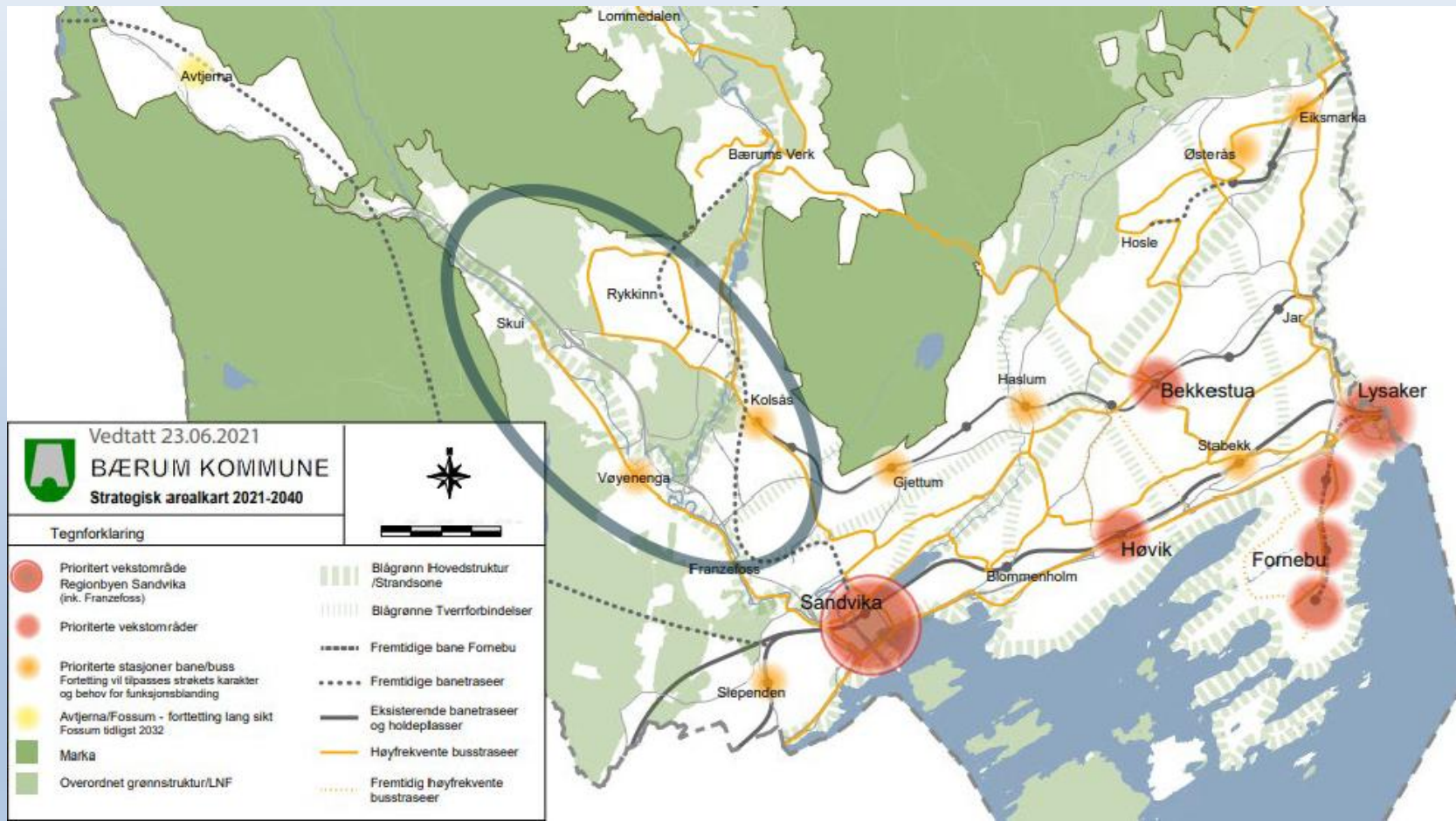
21.03 Hendelsen ble i startfasen fulgt opp av Kystverkets miljøberedskapsvakt, men er nå overført til Kystverkets faggruppe for landhendelser for videre oppfølging ...

27.03 Det blir laget egen feltlogg fra vannprøvetakning ... Miljøvakta er tatt av beredskap... Statnett ved Thomas Fennefoss og Vidar Ellefsen har overtatt fullt ansvar for det operative på stedet og er nå kontaktpersoner.

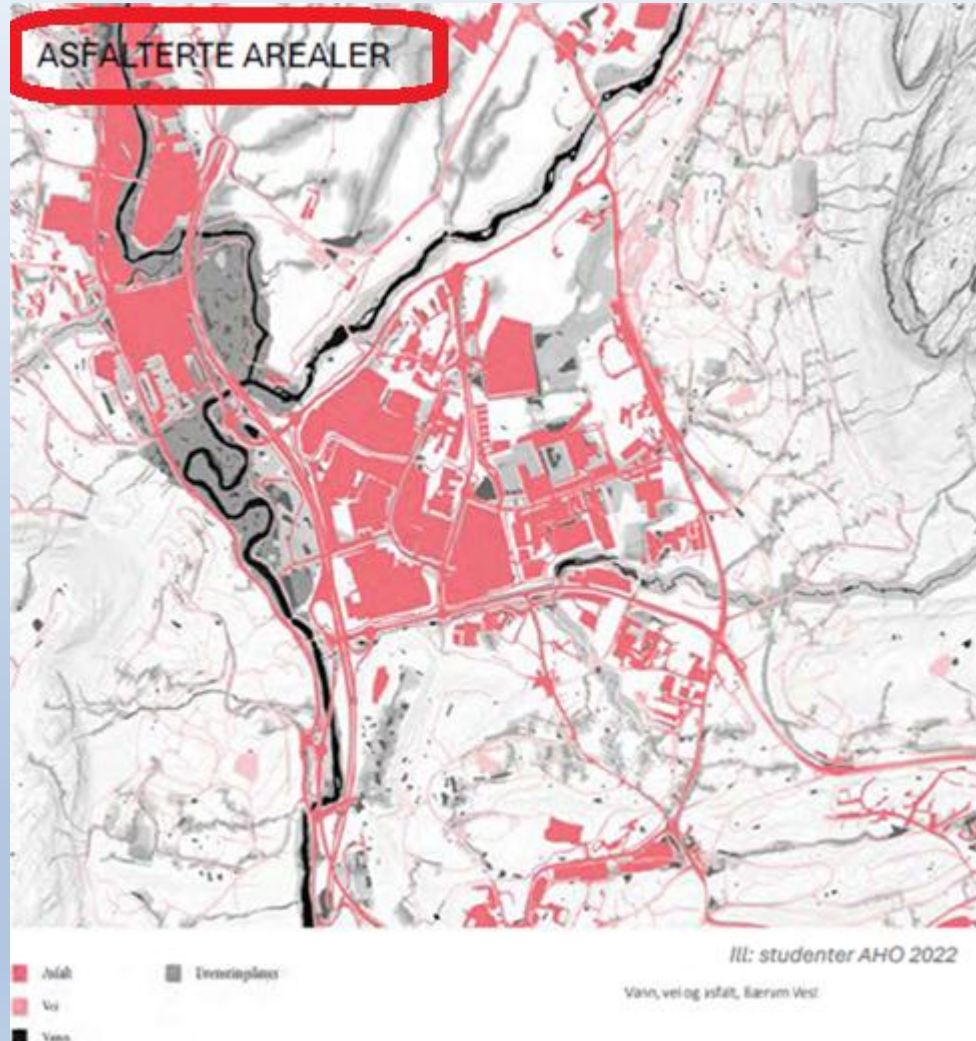
Det er utarbeidet dagsrapporter for perioden 17/3-27/3 av Miljøvakta AS som ligger ute på BKs hjemmesider. Ingen dokumentasjon etter 27/3.

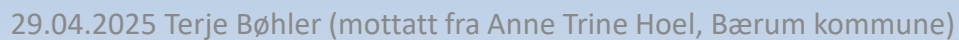

Elvemiljø

Elvemiljø

Vannkvalitet

EUs vanndirektiv - Vannforskriften

Vannforskriften er gjennomføringen av EUs vanndirektiv i norsk regelverk.

Vannforskriften

Vannforskriften gir rammer for fastsettelse av miljømål som sikrer en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannressursene våre. Vannforskriften gjelder for alt overflatevann, som for eksempel innsjø, magasin, elv, bekk, kanal, fjord eller kyststrekning, eller deler av disse, eller en avgrenset mengde grunnvann innenfor en eller flere akviferer.

Vannkvalitet

Vannkvalitetsmålinger & tiltak

MilDir – vannportalen.no

Vannregioner (16 stk, Bærum tilhører vannregion Glomma)

Vannområder (mange, Bærum tilhører vannområdet Indre Oslofjord Vest - IOV)

<https://indreoslofjord.no/om-vannoradet/>

Mandatet til Vannområdet er «... *bidra til at alle vannforekomster i vannområdene oppnår god kjemisk og økologisk miljøstand innen gitte tidsfrister og iht fastsatte krav som angitt i vannforskriften...*»

Vannkvalitetsmålinger, iverksetting og oppfølging av tiltak i Bærum:

«... *102 av de 202 vannforekomstene er i en tilstand som krever oppfølging...*»

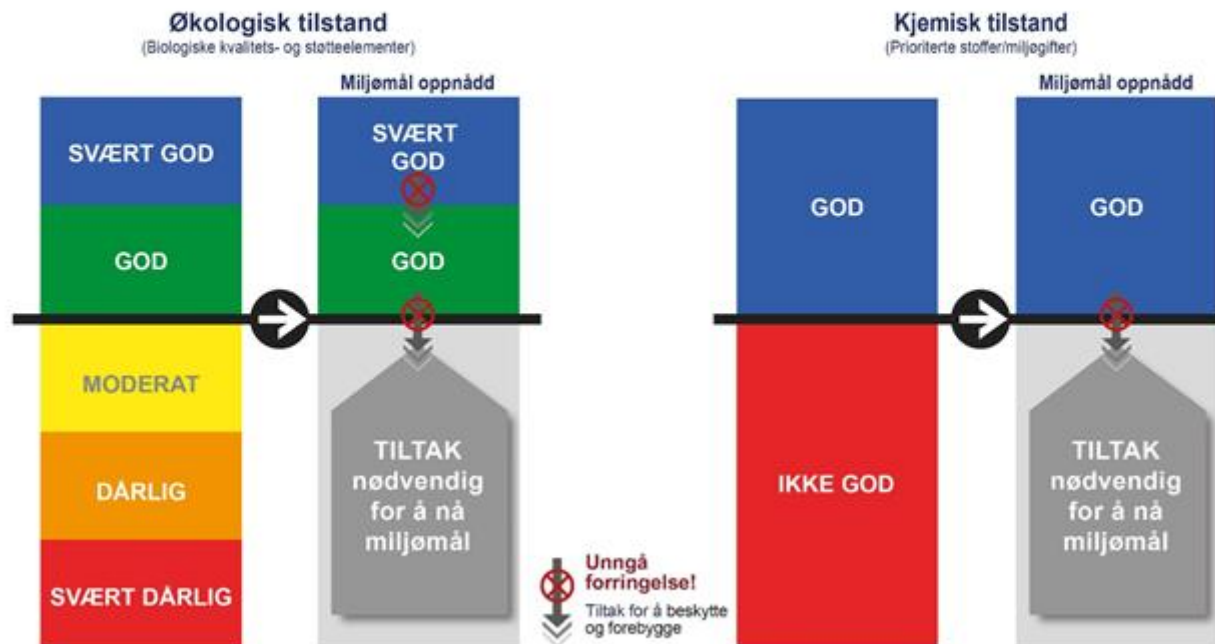
Peter Jørgen Tønnessen Haddeland i BK er med i prosjektgruppa i IOV, tidligere var Ingvild Tandberg leder for IOV, pt ingen nyansatt (sete i Asker).

Vannkvalitet

EUs vanndirektiv - Vannforskriften

Miljømål i en vannforekomst

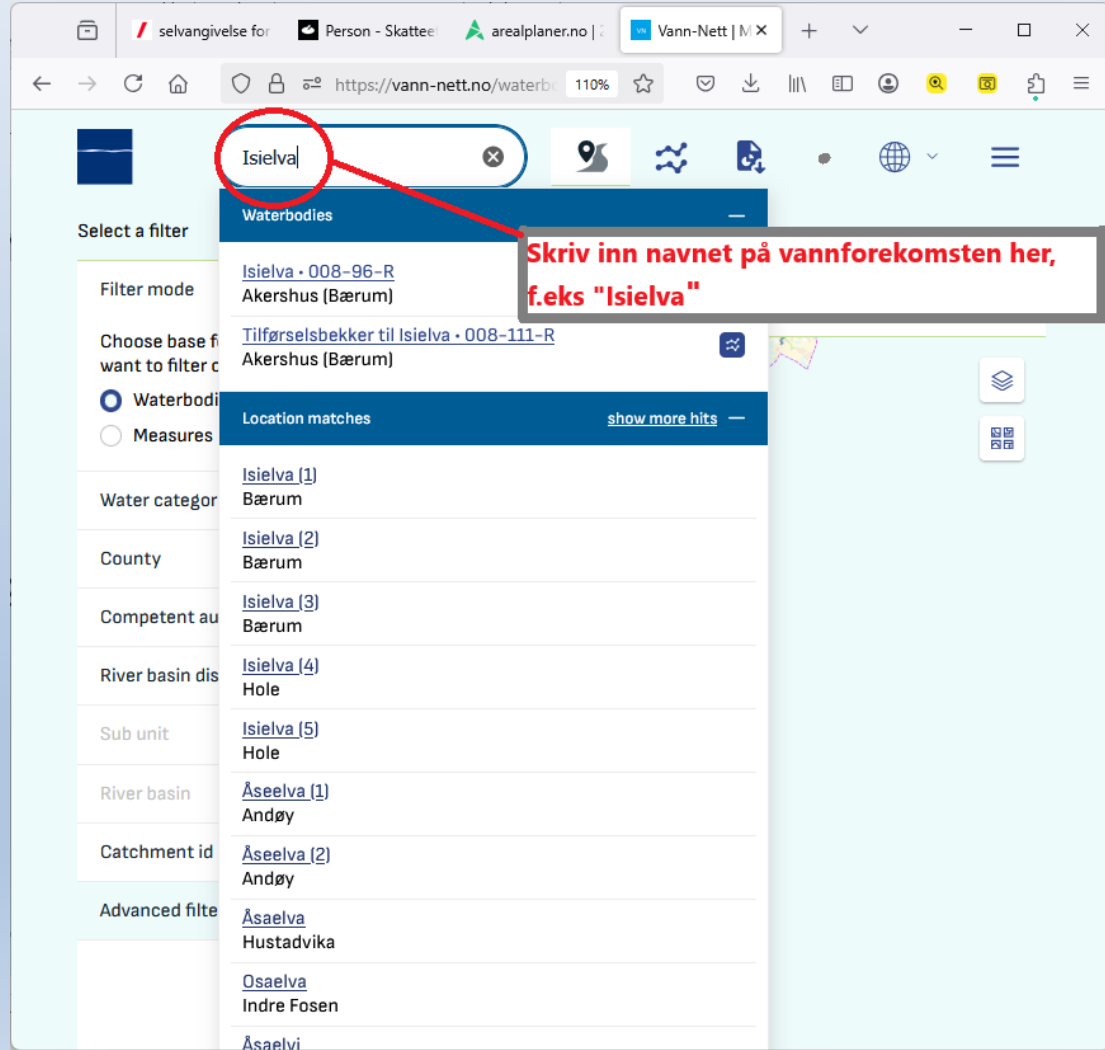
Miljømål er oppnådd når vi har **SVÆRT GOD/GOD** økologisk tilstand
Miljømål er oppnådd når vi har **GOD** kjemisk tilstand

Vannkvalitet

vann-nett.no - innsyn og oppfølging (tiltak)

Skriv inn navnet på vannforekomsten man ønsker å sjekke ...

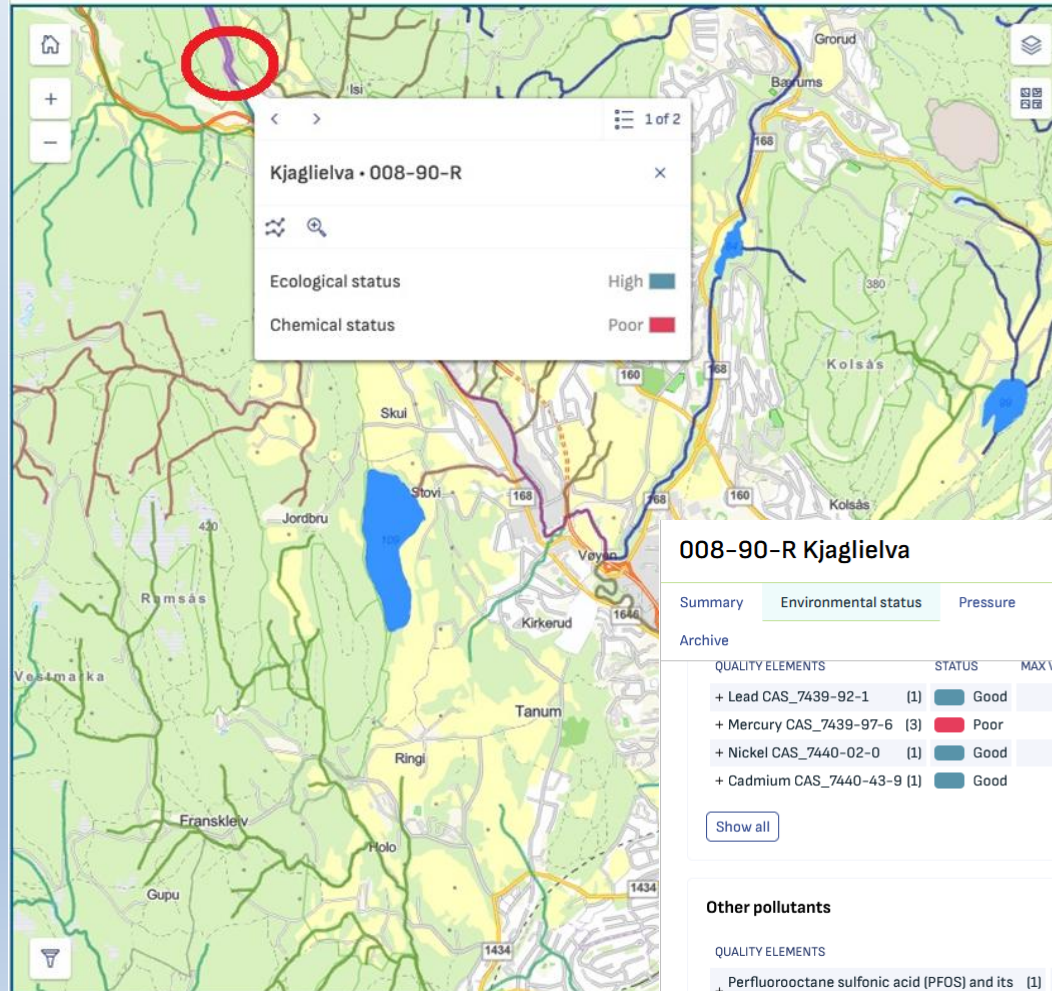

The screenshot shows the vann-nett.no website interface. A search bar at the top contains the text "Isielva". A red circle highlights the search bar, and a red arrow points from it to a text box that says "Skriv inn navnet på vannforekomsten her, f.eks 'Isielva'". Below the search bar, there are several filter options on the left, including "Filter mode", "Choose base for want to filter on", "Waterbodies", "Measures", "Water category", "County", "Competent authority", "River basin district", "Sub unit", "River basin", "Catchment id", and "Advanced filter". The main content area displays a list of search results under the heading "Waterbodies". The first result is "Isielva - 008-96-R Akershus (Bærum)". Below this, there is a section for "Location matches" with a "show more hits" link. The list of location matches includes "Isielva (1) Bærum", "Isielva (2) Bærum", "Isielva (3) Bærum", "Isielva (4) Hole", "Isielva (5) Hole", "Åseelva (1) Andøy", "Åseelva (2) Andøy", "Åsaelva Hustadvika", "Osaelva Indre Fosen", and "Åsaelvi".

Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Kjaglidalen

Isielva (1)

008-90-R Kjaglielva

Summary Environmental status Pressure Measure Information Environmental target

Archive

QUALITY ELEMENTS	STATUS	MAX VALUE	AVERAGE VALUE	UNIT	SAMPLE COUNT	YE
+ Lead CAS_7439-92-1 (1)	Good			µg/l		20
+ Mercury CAS_7439-97-6 (3)	Poor			Multiple		20
+ Nickel CAS_7440-02-0 (1)	Good			µg/l		20
+ Cadmium CAS_7440-43-9 (1)	Good			µg/l		20

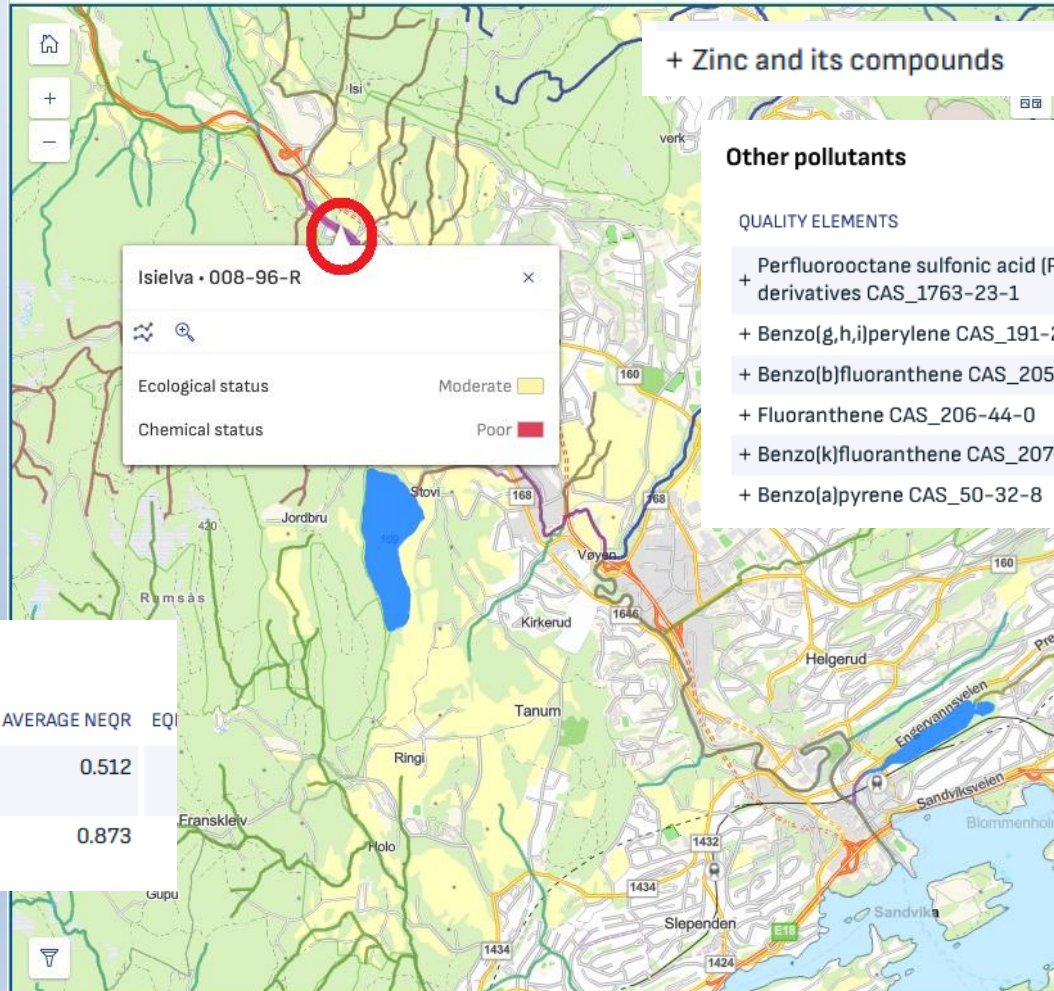
Show all

Other pollutants

QUALITY ELEMENTS	STATUS	MAX VALUE	AVERAGE VALUE	UNIT
+ Perfluorooctane sulfonic acid (PFOS) and its derivatives CAS_1763-23-1 (1)	Poor			µg/kg v.v.

Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Isielva (1)

+ Zinc and its compounds (3) ■ Poor

Other pollutants

QUALITY ELEMENTS		STATUS
+ Perfluorooctane sulfonic acid (PFOS) and its derivatives CAS_1763-23-1	(1)	■ Poor
+ Benzo(g,h,i)perylene CAS_191-24-2	(3)	■ Good
+ Benzo(b)fluoranthene CAS_205-99-2	(3)	■ Good
+ Fluoranthene CAS_206-44-0	(3)	■ Good
+ Benzo(k)fluoranthene CAS_207-08-9	(2)	■ Poor
+ Benzo(a)pyrene CAS_50-32-8	(3)	■ Poor

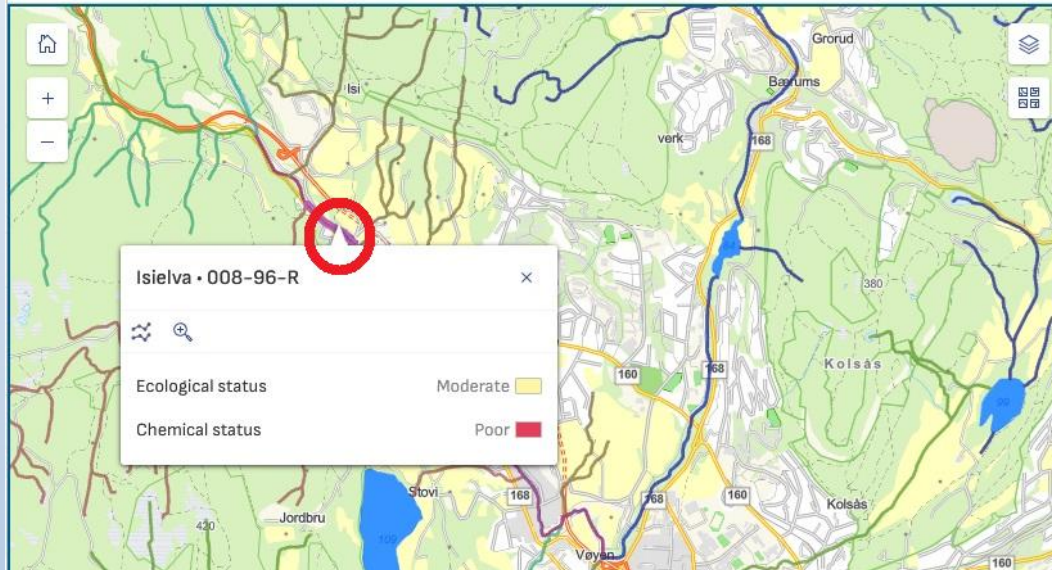
Isielva

PhysicoChemical

QUALITY ELEMENTS	STATUS	AVERAGE NEQR	EQ
+ Nitrogen conditions (6)	■ Moderate	0.512	
+ Phosphorus (3) Conditions	■ High	0.873	

Vannkvalitet Kjaqldalen til Sandvika

Isielva (1)

Isielva

Measures (7)

[See details](#)

[5101-2513-M](#)

Redusere saltning av veier

[5101-2541-M](#)

Kildesporing, strømperehabilitering og annen oppgradering av avløpsnett

[5101-2552-M](#)

Oppfølging av overløpstimer på pumpestasjoner med formål å redusere overløpsdrift

[5101-2592-M](#)

Krav om infiltrasjon, rensing og fordrøyning av overvann i plan og byggesaker

[5101-736-M](#)

Overvåking av vannkvalitet ift sigevann fra deponiene Isi 1, Isi 2 og Skui

[5107-366-M](#)

Sikre 10 meters vegetasjonssoner målt ved 50-årsflom

[5107-367-M](#)

Regelmessig tømning av gatesandfang-F3000S

Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Ecological status ■ Poor
Chemical status ■ Poor

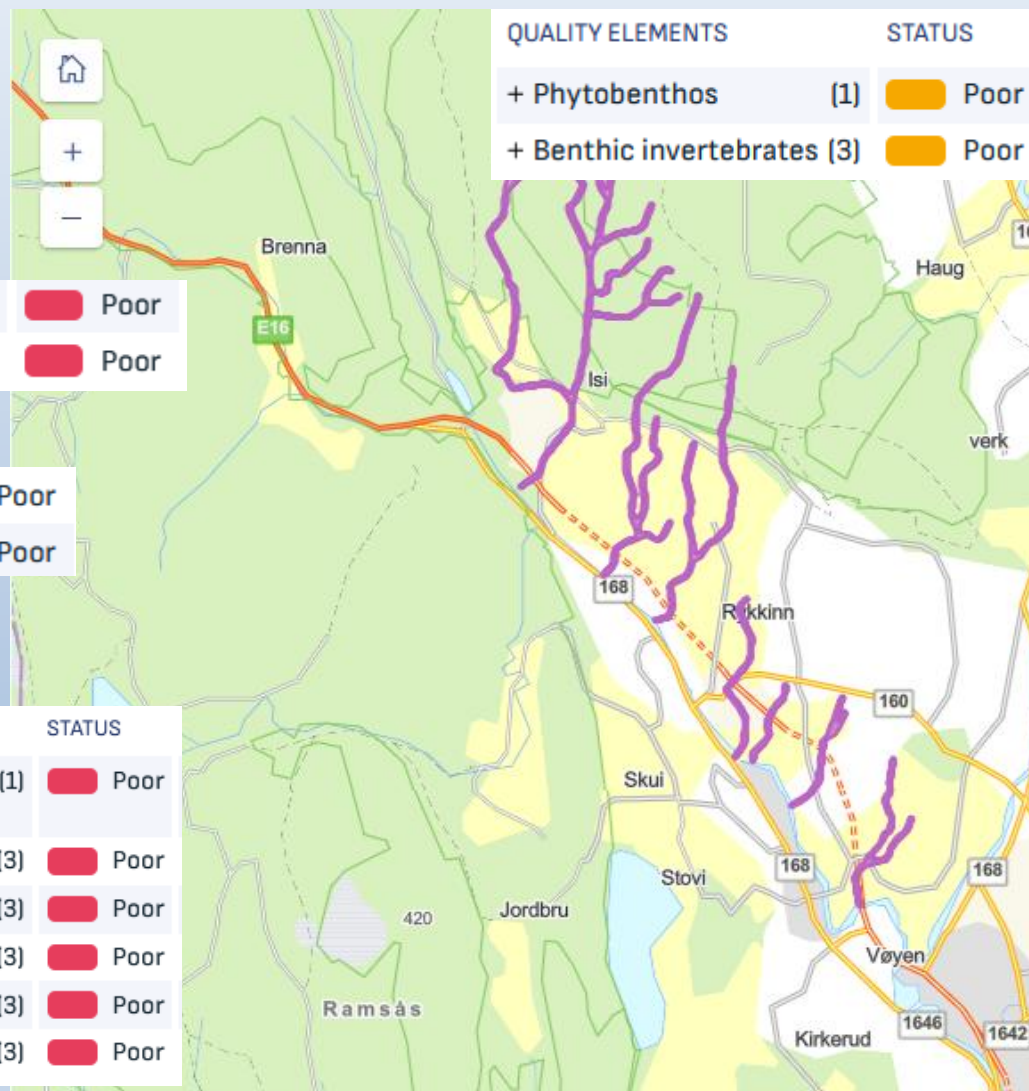
QUALITY ELEMENTS		STATUS
+ Nitrogen conditions	(4)	■ Bad
+ Phosphorus Conditions	(2)	■ Bad

Isielva
Tilførsels-
bekker

+ Nickel CAS_7440-02-0	(3)	■ Poor
+ Cadmium CAS_7440-43-9	(3)	■ Poor

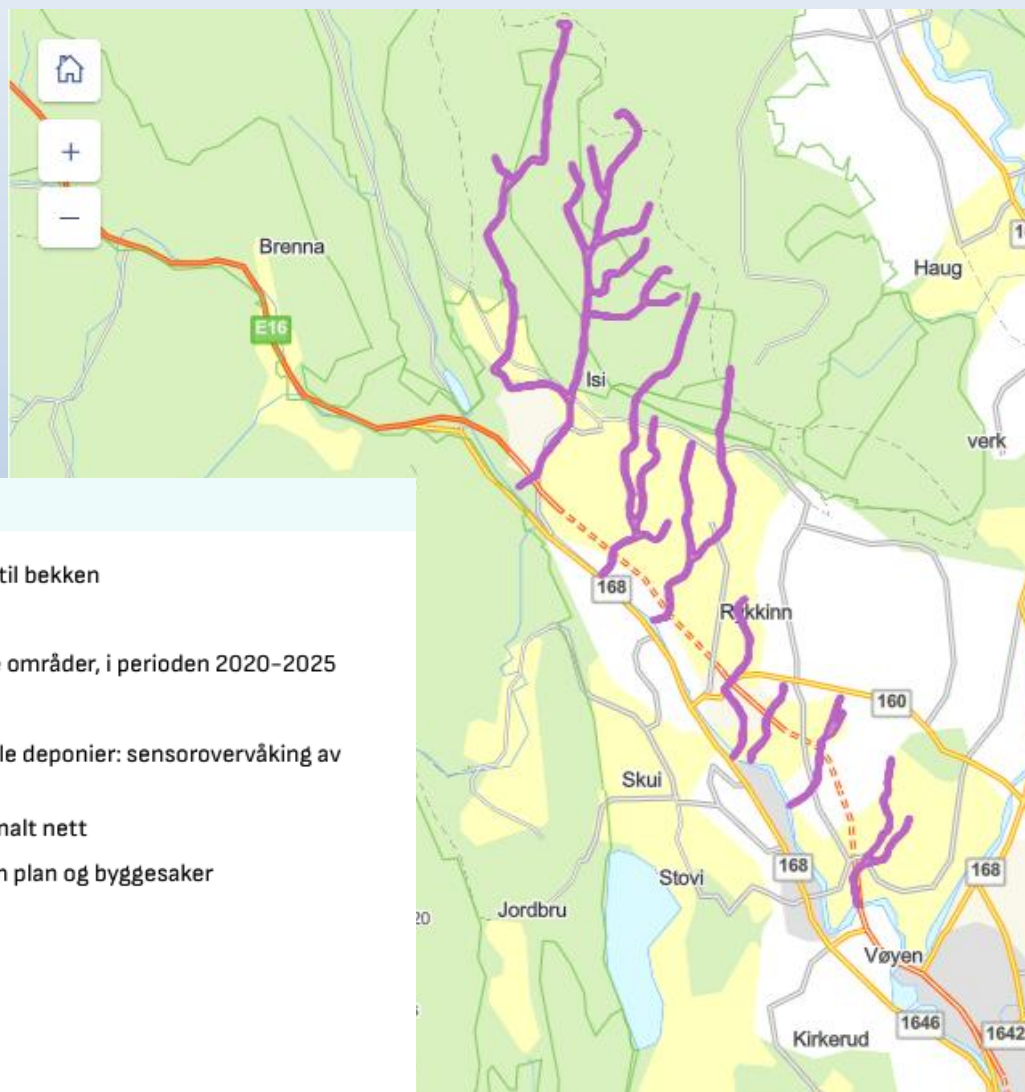
+ en-CAS_53-70-3 - Dibenzo(a,h)anthracene	(3)	■ Poor
+ en-CAS_56-55-3 - Benzo(a)anthracene	(3)	■ Poor
+ Arsenic and its compounds	(3)	■ Poor
+ Zinc and its compounds	(3)	■ Poor

QUALITY ELEMENTS		STATUS
+ Perfluorooctane sulfonic acid (PFOS) and its derivatives CAS_1763-23-1	(1)	■ Poor
+ Benzo(g,h,i)perylene CAS_191-24-2	(3)	■ Poor
+ Benzo(b)fluoranthene CAS_205-99-2	(3)	■ Poor
+ Fluoranthene CAS_206-44-0	(3)	■ Poor
+ Benzo(k)fluoranthene CAS_207-08-9	(3)	■ Poor
+ Benzo(a)pyrene CAS_50-32-8	(3)	■ Poor

Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Isielva Tilførsels- bekker

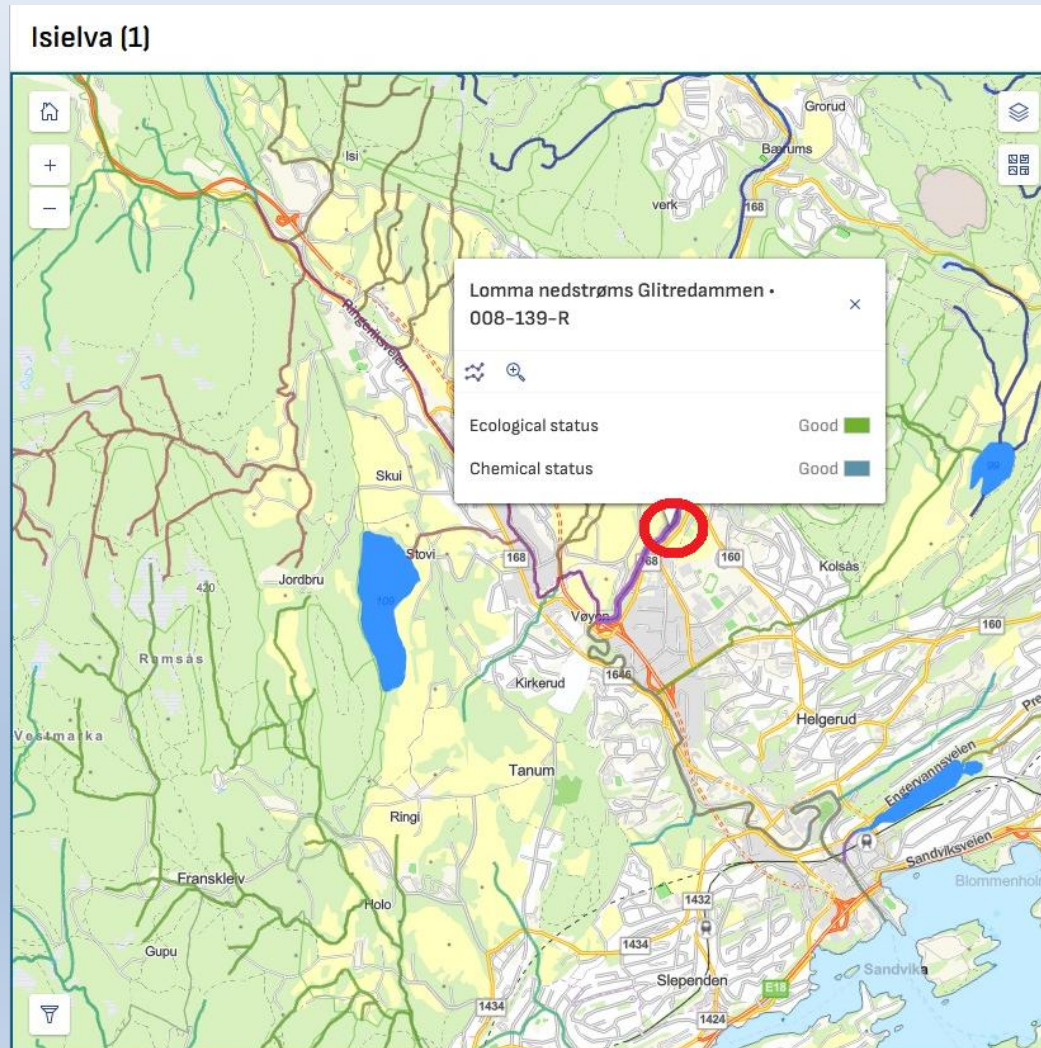
Measures (11)

[See details](#)

5101-1734-M	Overvåke Dalsbekken og følge opp vilkår i utslippstillatelse til bekken
5101-1735-M	Etablere renseløsninger for overvannet fra E16
5101-1798-M	Rehabilitering av avløpsnett og avkloakking i enkelte områder, i perioden 2020–2025
5101-2543-M	Opprydding av villfylling ved Bråtesprekkbekken
5101-2544-M	Tiltak knyttet til overvann/sigevann fra nedlagte kommunale deponier: sensorovervåking av Isibekken
5101-2545-M	Rehabilitering av eldre avløpsnett og tilknytning til kommunalt nett
5101-2594-M	Krav om infiltrasjon, rensing og fordrøyning av overvann ifm plan og byggesaker
5101-899-M	Økribekken utredes
5107-2103-M	Regionale miljøkrav i jordbruket
5107-370-M	Tilsyn på private avløpsanlegg
5107-573-M	Miljørådgiving av NLR

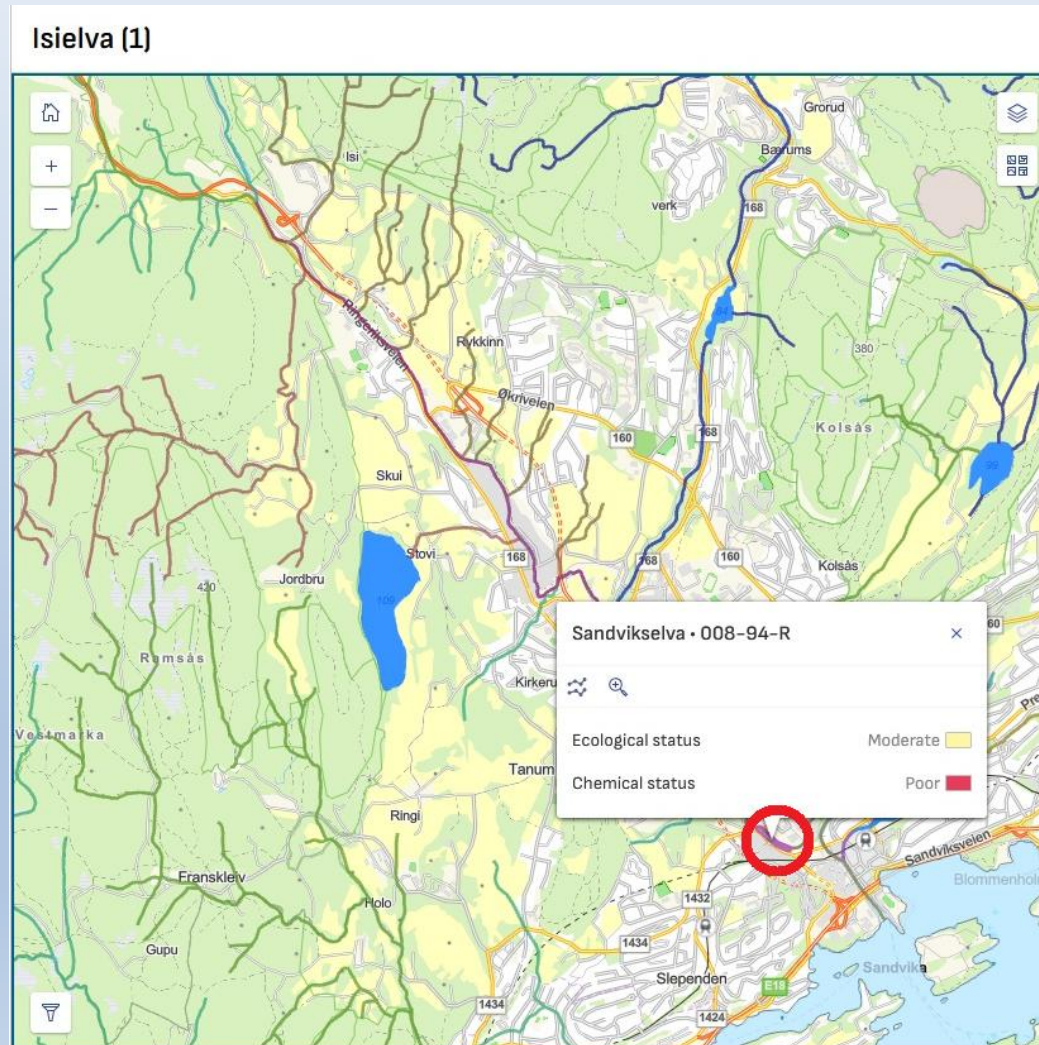
Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Lomma

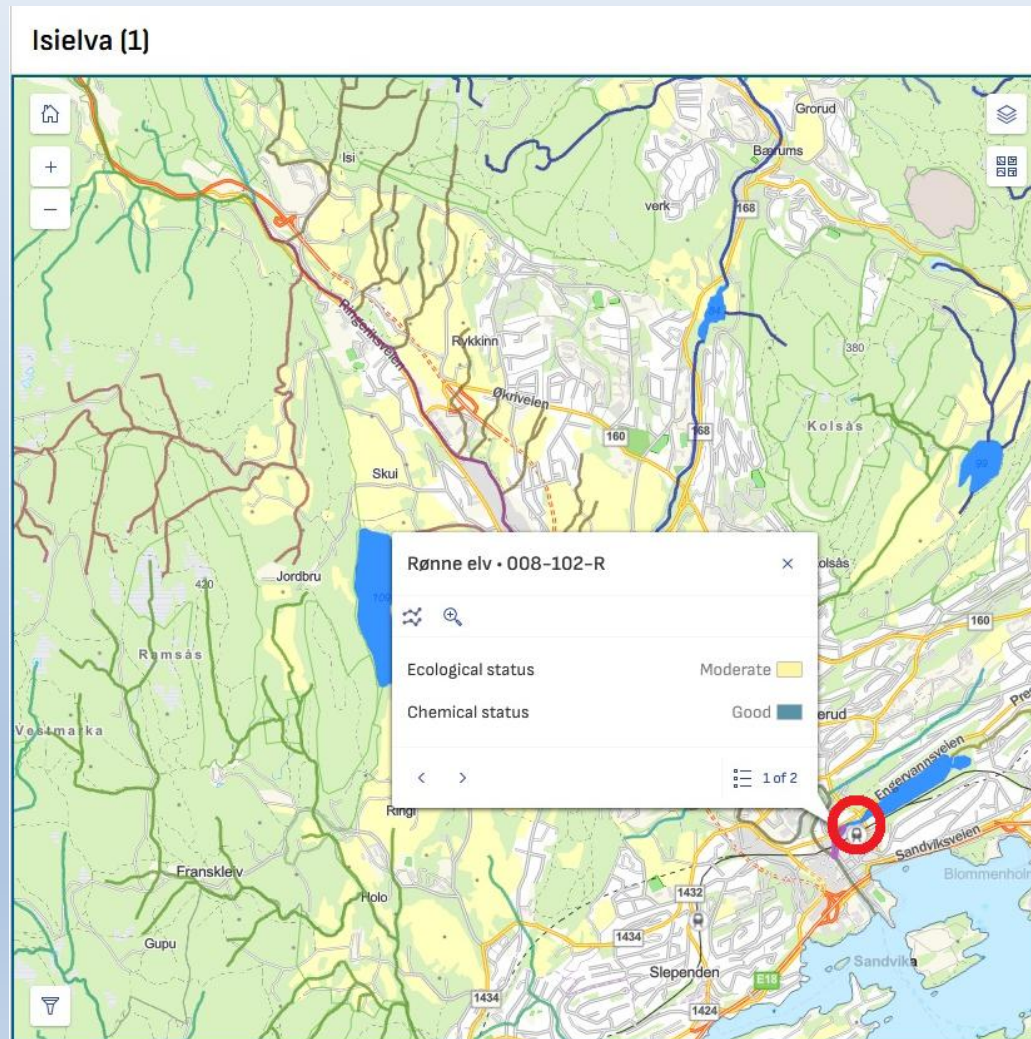
Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Sandvikselva

Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

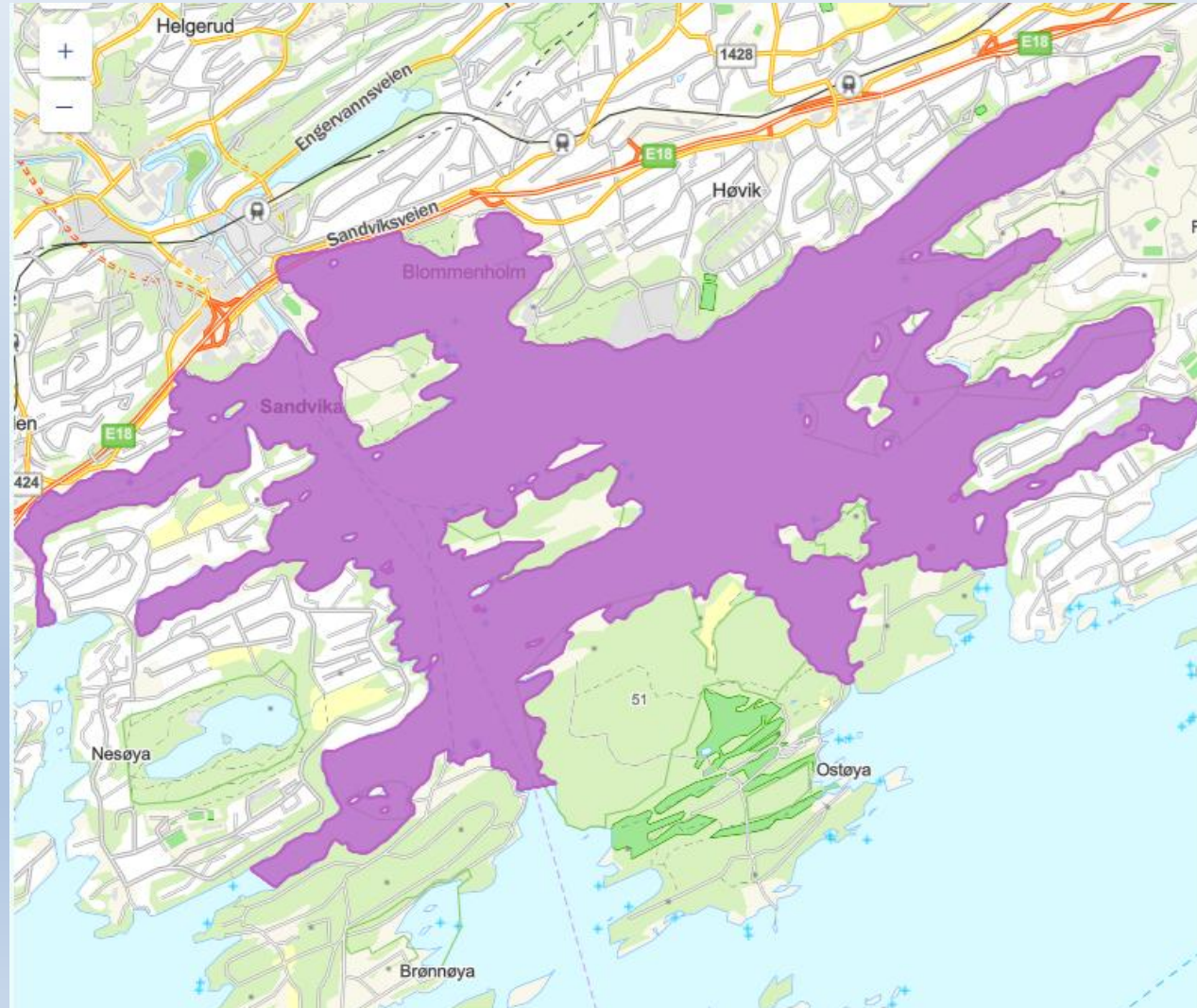
Rønne elv

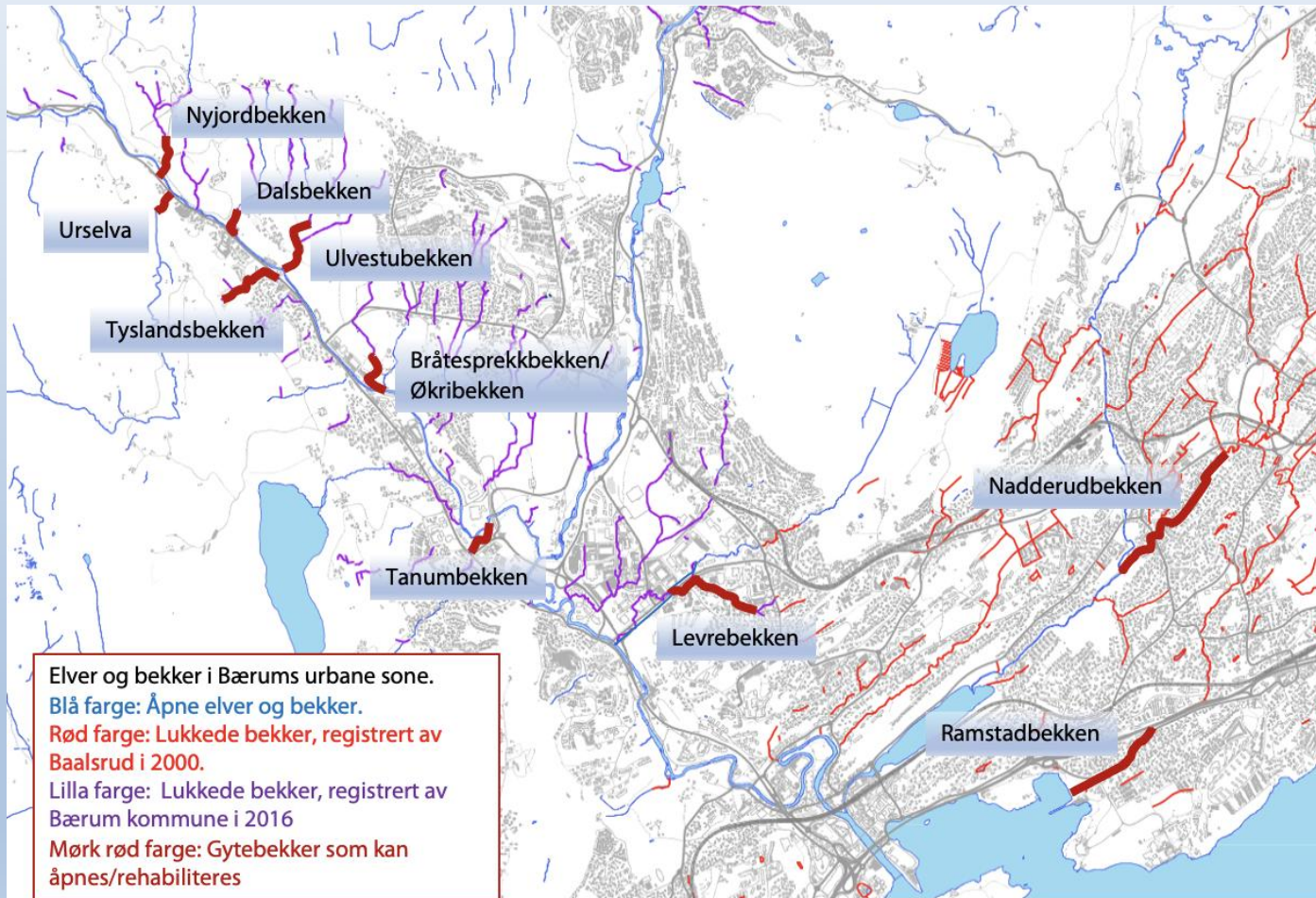
Vannkvalitet Kjagldalen til Sandvika

Bærums-
bassenget

Ecological status	 Poor
Chemical status	 Poor

Miljøforbedring Overvåkning - tiltak

Franzefossbyen 4000 innbyggere

«Fra industrianlegg til boligområde»

Hamang og nordover

Elvemiljø – «i morgen»

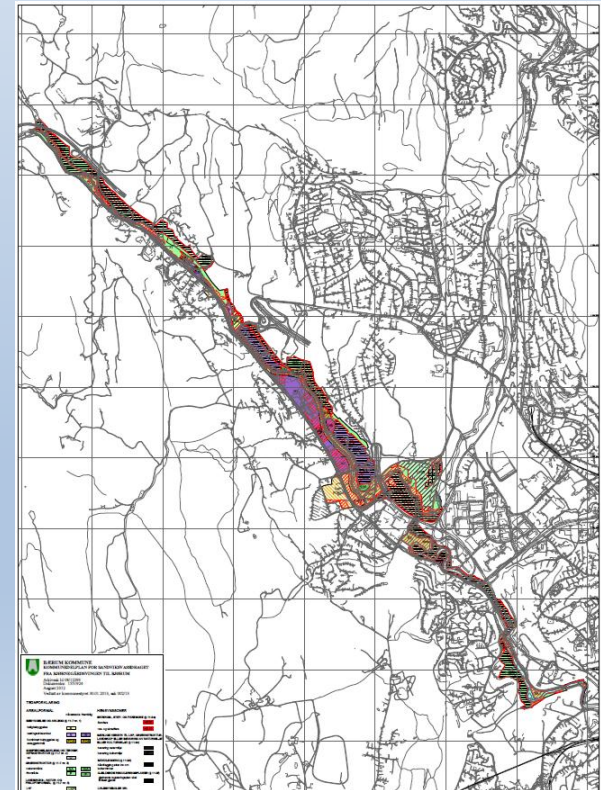
Kommunedelplan for Sandviksvassdraget fra Bjørnegårdsvingen til Bærum

<https://www.arealplaner.no/3201/arealplaner/1210>

Planen ble til etter en omfattende høringsprosess gjennom 2012. Det kom i alt inn 59 hørings svar, før planen ble vedtatt i januar 2013. Det var også et eget høringsmøte i Rådhuset, i en fullsatt formannskapssal.

Daværende leder av planutvalget, Ole Kristian Udnes, åpnet debatten i kommunestyret med å si følgende:

"Dette er en av de viktigste miljør sakene i Bærum kommune. Den har også mye å si for hvilket renommé Bærum kommune vil få i fremtiden som miljøkommune. Det overordnede mål er å ta vare på Sandviksvassdraget som et levende og reprodusertbart vassdrag. Vi har også vært opptatt av å ta vare på samspillet og dialogen med kommunens miljø - og naturvernorganisasjoner. Og derfor har vi invitert dem inn en rekke ganger."

Elvemiljø – «i morgen»

**Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon
må etableres (der slike ikke finnes).**

De elvenære arealene må tilgjengeliggjøres for publikum i vår svært arealpressede kommune. Etablere smale stier, «en i bredden», der slike ikke finnes, for å få sammenhengende turveier/turstier langs vassdraget. Med avrenningsproblematikk (Oslofjorden), arealutbygging og fokus på (tap av) naturmangfold, må de elvenære arealene forbeholdes:

- **Absorpsjon av næringsstoffer (N/P) og hindring av jordpartikkelavrenning**
 - **Nærturområder** (kortreist, miljøvennlig, folkehelse)
 - **Biologiske oaser** (ivaretagelse av naturmangfold, robuste økosystemer)
- **Stor gevinst for naturmiljø**, nærfriluftsliv (Vassdragsleder), folkehelse og privat-/samfunnsøkonomi (reduserer flomskader)

Elvemiljø – «i morgen»

Fremtidsrettet forvaltning

Natur- og elvemiljøene langs Isielva er på mange måter ødelagt av mange tiår med industrietableringer. Naturen og innbyggerne i «Skuidalen» fortjener bedre. Områdene bør etter hvert tilbakeføres som viktige natur- og rekreasjonsområder for Bærums befolkning. Dette vil forhindre/reducere forurensing til elvene, og da også Oslofjorden, gi lokalbefolkningen bedre bomiljøer, gi Bærums befolkning flere «korteiste turmuligheter», sikre det viktige biomangfoldet langs elven samt vilt- og spredningskorridorer.

Elven og naturmiljøet rundt må legge føringene på et fremtidig godt bomiljø i Skuidalen.

